

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 16 maja 2017 r.

Poz. 1997

UCHWAŁA NR XXVII/146/2017 RADY GMINY CZERMIN

z dnia 28 kwietnia 2017 r.

w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Czermin.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446, 1579, 1948) oraz art. 8 i art. 11 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777, Dz. U. z 2016 r. poz. 1020, 1250)

Rada Gminy w Czerminie uchwała co następuje:

§ 1. Wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji gminy Czermin, w granicach określonych w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. 1. Obszary, o których mowa w § 1, stanowią tereny znajdujące się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, przestępczości, niskiego udziału w życiu publicznym, a także występowania negatywnych zjawisk o charakterze środowiskowym .

2. Diagnoza potwierdzająca spełnienie przez obszary, o których mowa w § 1 przesłanek ich wyznaczenia stanowi załącznik nr 2 do uchwały.

§ 3. Obszar rewitalizacji stanowi 6,19% powierzchni gminy i na dzień przyjęcia uchwały jest zamieszkały przez 6,16 % mieszkańców gminy Czermin

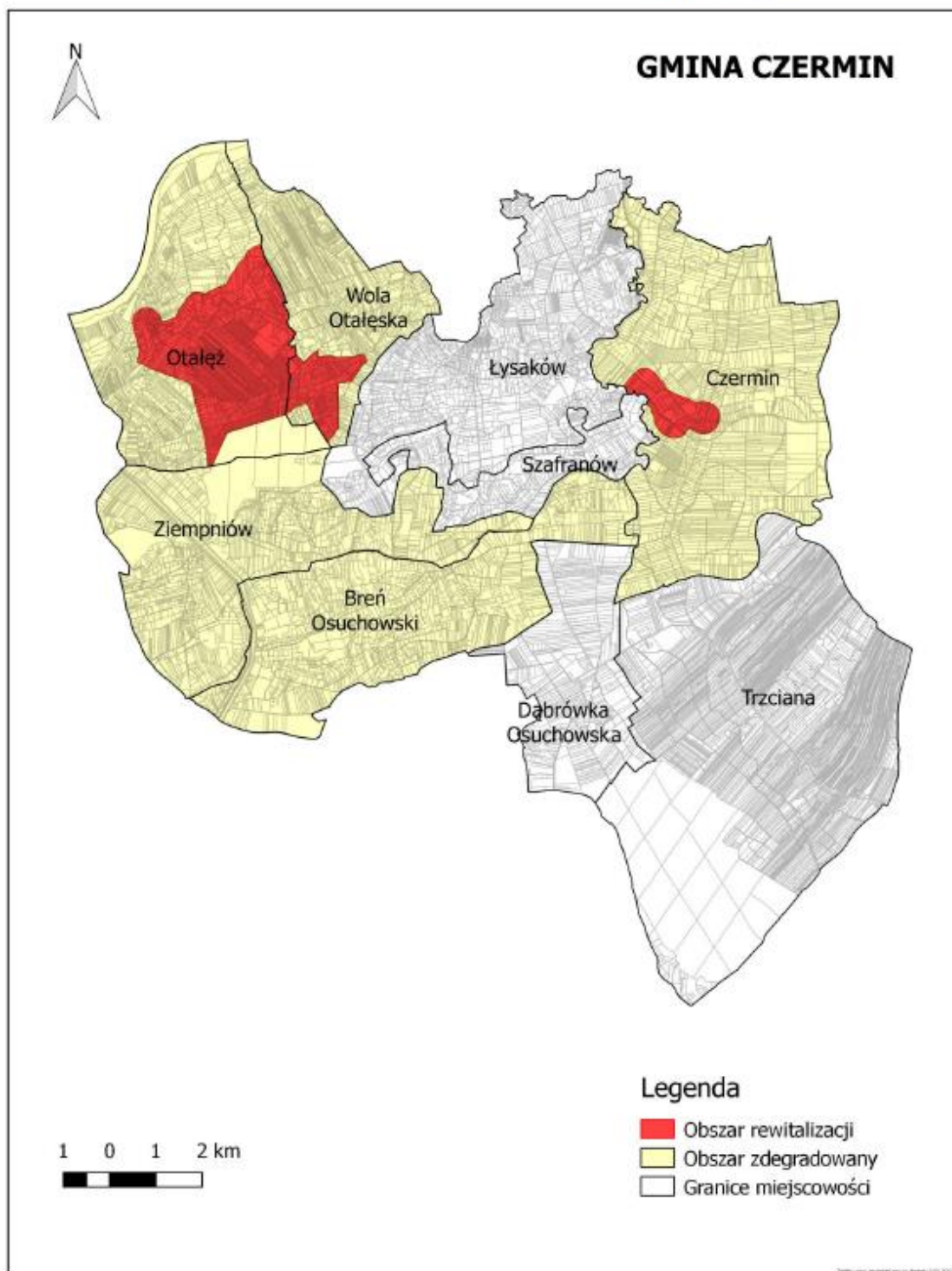
§ 4. Ustanawia się na rzecz gminy Czermin prawo pierwokupu wszystkich nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

**Przewodniczący Rady Gminy
w Czerminie**

mgr inż. Ryszard Buła

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XXVII/146/2017
Rady Gminy w Czerminie
z dnia 28 kwietnia 2017r.

MINISTERSTWO
ROZWOJU

PODKARPACIE

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ SPOJNOSCI

Załącznik nr 2 do

Uchwały XXVII/146/2017

z dnia 28 kwietnia 2017r.

**DIAGNOZA SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU
OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI
GMINY CZERMIN**

Czermin, marzec 2017

**DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	3
II. METODOLOGIA WYZNACZANIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI	4
III. DIAGNOZA OBECNEJ SYTUACJI GMINY CZERMIN	5
3.1 OGÓLNE UWARUNKOWANIA.....	5
3.1.1. POŁOŻENIE I PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY.....	5
3.2 SFERA SPOŁECZNA.....	9
3.2.1. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA.....	9
3.2.2. POZIOM I STRUKTURA BEZROBOCIA REJESTROWEGO.....	10
3.2.3. POMOC SPOŁECZNA.....	11
3.2.4. OŚWIATA I WYCHOWANIE.....	14
3.2.5. KULTURA, SPORT, TURYSTYKA, REKREACJA.....	15
3.2.6. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	19
3.2.7. OCHRONA ZDROWIA.....	20
3.2.8. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA.....	20
3.3 SFERA GOSPODARCZA.....	21
3.3.1. LICZBA I STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH.....	21
3.4 SFERA ŚRODOWISKOWA.....	22
3.5 SFERA PRZESTRZENNO – FUNKCJONALNA.....	23
3.5.1. SIEĆ WODOCIĄGOWO –KANALIZACYJNA.....	23
3.5.2. INFRASTRUKTURA DROGOWA.....	24
3.6 SFERA TECHNICZNA.....	24
3.6.1. CHARAKTERYSTYKA STRUKTURY BUDOWLANEJ.....	24
3.6.2. GOSPODARKA MIESZKANIOWA.....	25
IV. BADANIA ANKIETOWE	26
4.1 METODOLOGIA.....	26
4.1.1. WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO LIDERÓW OPINII PUBLICZNEJ MIESZKAŃCÓW I INTERESARIUSZY REWITALIZACJI.....	26
4.1.2. WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO MŁODZIEŻY GIMNAZJALNEJ.....	34
V. ANALIZA SWOT	39
VI. IDENTYFIKACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK	44
6.1 WSKAŹNIKI NEGATYWNYCH ZJAWISK.....	46
6.1.1. WSKAŹNIK ZJAWISK SPOŁECZNYCH.....	46
6.1.2. WSKAŹNIK ZJAWISK GOSPODARCZYCH.....	52
6.1.3. WSKAŹNIKI DODATKOWE.....	55
VII. DELIMITACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	57
VIII. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI	70
8.1 SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI.....	73

I. WSTĘP

Rewitalizacja – proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Proces rewitalizacji ma charakter długotrwały i opiera się na udziale szerokiej grupy interesariuszy: mieszkańców, lokalnych przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych.

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 r., poz. 1777) przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do wdrożenia i prowadzenia procesu rewitalizacji stanowi zadanie własne gmin.

Gmina przystępując do przeprowadzenia rewitalizacji, zgodnie z wytycznymi ustawy o rewitalizacji zobowiązana jest do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, na którym współwystępuje jedno z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych.

Negatywne zjawiska zgodnie z ustawą o rewitalizacji¹:

- 1) gospodarcze w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw,
- 2) środowiskowe w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
- 3) przestrzenno-funkcjonalne w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakości, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakości terenów publicznych,
- 4) techniczne w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

¹ Ustawa z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 r., poz. 1777)

SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY CZERMIN

Wyznaczenie wyżej wymienionych obszarów następuje na podstawie przeprowadzonej diagnozy gminy potwierdzającej spełnienie przesłanek określonych w art. 9 i 10 ustawy².

Diagnoza została opracowana na podstawie danych ilościowych oraz przy aktywnym udziale społeczności lokalnej.

W ramach partycypacji społecznej zostały przeprowadzone badania ankietowe mające na celu poznanie potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz ocenie sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej gminy.

Diagnoza składa się z części ogólnej obrazującej sytuację gminy na tle województwa i kraju oraz szczegółowej analizy wskaźników dla poszczególnych sfer problemowych: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Dla każdej ze sfer problemowych zostały zidentyfikowane zjawiska kryzysowe. Natomiast dla poszczególnych zjawisk zostały określone wskaźniki, po wyliczeniu których możliwe było wyznaczenie obszarów charakteryzujących się niższymi wartościami, niż średnia dla całego gminy.

Analiza wybranych wskaźników pozwoliła na wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, na którym w pierwszej kolejności powinny być prowadzone zadania rewitalizacyjne.

II. METODOLOGIA WYZNACZANIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

Na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Czermin dokonano analizy pozyskanych wskaźników, które pozostają w zgodzie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020³ Ministra Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 r. oraz Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2016 r., w tym zakresie.

Kwantyfikowalne i weryfikowalne dane pozwalające zdiagnozować obszary problemowe na terenie gminy pozyskano z zasobów Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Gminy w Czerminie, Powiatowego Urzędu Pracy, Komendy Komisariatu Policji Czermin, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerminie i innych dostępnych źródeł.

Zgodnie z horyzontalną polityką partycypacji społecznej, jako uzupełnienie badań ilościowych posłużono się również wynikami badań społecznych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy Czermin jak również młodzieży gimnazjalnej.

Badania prowadzone były w formie wywiadów kwestionariuszowych na reprezentatywnej przedmiotowo próbie mieszkańców oraz w formie ankiety internetowej do samodzielnego wypełnienia.

W ankiecie znalazły się pytania dotyczące różnych aspektów życia mieszkańców, bezpieczeństwa, aktywności społecznej jak również potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz ocenie sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej gminy Czermin.

Respondenci byli również proszeni o wskazanie lokalizacji obszaru, na którym powinny być prowadzone działania rewitalizacyjne.

² Ustawa z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 r., poz. 1777)

³ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 Ministra Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 r. MR/H 2014-2020/20(2)08/2016

SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

Podczas przygotowywania diagnozy sytuacji: czynników i zjawisk kryzysowych występujących na terenie gminy Czermin dokonano analizy obszarów kwalifikujących się do objęcia gminnym programem rewitalizacji.

Identyfikacja obszarów problemowych została oparta o weryfikowalne kryteria, które w dłuższej perspektywie pozwolą na monitorowanie procesu rewitalizacji.

Uzyskanie danych ilościowych i jakościowych pozwoliło na wyodrębnienie obszarów charakteryzujących się koncentracją problemów, które występują na terenie gminy Czermin.

Analiza zjawisk kryzysowych obejmująca cały obszar gminy została przeprowadzona we wszystkich pięciu aspektach: społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym oraz technicznym.

Do podstawowych kryteriów uznania obszaru za zdegradowany należały m.in.:

- problemy społeczne związane z odsetkiem ludności korzystającej z pomocy społecznej ze względu na: ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, niepełnosprawność, alkoholizm, etc.,
- problemy demograficzne – depopulacja,
- bezrobocie, w tym: długotrwale bezrobocie,
- przestępczość,
- niska aktywności społeczna mieszkańców,
- niska aktywności gospodarcza mieszkańców,
- obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
- słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw,
- niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną,
- brak dostępu do podstawowych usług,
- występująca zdegradowana tkanka budynków użyteczności publicznej.

Wystąpienie powyższych zjawisk, w różnych konfiguracjach, w tym wszystkich równocześnie, świadczy o kryzysowej sytuacji danego obszaru.

Wyniki analizy pozwalają określić zarówno dynamikę zjawisk kryzysowych, jak również zidentyfikować osiedla i sołectwa – tzw. zdegradowane obszary, w których następuje największa koncentracja problemów.

III. DIAGNOZA OBECNEJ SYTUACJI GMINY CZERMIN

3.1 OGÓLNE UWARUNKOWANIA

3.1.1 POŁOŻENIE I PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Gmina Czermin położona jest w północno-zachodniej części powiatu mieleckiego, należy do mniejszych obszarowo gmin województwa podkarpackiego. Zajmuje powierzchnię 80,32 km². Od północy Czermin graniczy z gminą Borowa, od południa z gminą Wadowice Górne, od wschodu z gminą Mielec, natomiast zachodnia granica gminy jest równocześnie granicą województwa podkarpackiego z województwem małopolskim.

Mapa 1. Położenie gminy Czermin na tle powiatu mieleckiego.

Źródło: <http://www.biuletyn.net/nt-bin/start.asp?podmiot=czermin/&strona=rejestr.asp&typ=menu&a=zobacz&id=60>

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

Gmina Czermin sąsiaduje z takimi gminami jak: Borowa, Mielec, Wadowice Górne, Lubnice, Szczucin.

Gmina Czermin położona jest w okolicy dużych miast z ciekawymi zabytkami i bogatą historią m.in. takich jak: Tarnów, Rzeszów, Mielec, Sandomierz i Kielce.

W skład gminy wchodzi 9 sołectw:

- Breń Osuchowski
- Czermin
- Dąbrówka Osuchowska
- Łysaków
- Otałęż
- Szafranów
- Trzciana
- Wola Otałęska
- Ziempiów

Mapa 2. Sołectwa wchodzące w skład gminy Czermin

Źródło: Opracowanie własne

**DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

Ogółem Gmina Czermin obejmuje obszar 8 032 ha. Jest średniej wielkości gminą na tle pozostałych gmin powiatu mieleckiego lokuje się na szóstej pozycji.

Tabela 1. Powierzchnia gminy Czermin według jednostek terytorialnych

Lp.	Wyszczególnienie	Powierzchnia ewidencyjna w ha	Udział procentowy (%) w obszarze gminy
1	Breń Osuchowski	892	11
2	Czermin	1225	15
3	Dąbrówka Osuchowska	484	6
4	Łysaków	961	12
5	Otałęż	960	12
6	Szafranów	267	3
7	Trzciana	1860	23
8	Wola Otałęska	489	6
9	Ziempniów	894	11
Gmina Czermin - ogółem		8032	100

Źródło: Urząd Gminy Czermin

Największymi terytorialnie miejscowościami Gminy Czermin jest Trzciana (23%), a Szafranów (3%) jest najmniejsza jednostka terytorialną Gminy.

Wykres 1. Udział procentowy w powierzchni gminy Czermin

Źródło: Opracowanie własne

3.2. SFERA SPOŁECZNA

3.2.1 STRUKTURA DEMOGRAFICZNA

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Gminy Czermin liczba mieszkańców wg stanu w dniu 31.12.2016 r. wynosiła 7091.

Najliczniej zamieszkałe sołectwa w gminie to: Czermin (1966 mieszkańców) a następnie Trzciana (1348 mieszkańców). Natomiast najmniej zamieszkałe to: Szafranów (267 mieszkańców). Liczba mieszkańców jest związana ściśle z powierzchnią jaką zajmuje dane sołectwo.

Tabela 2. Liczba mieszkańców gminy Czermin w podziale administracyjnym

Lp.	SOLECTWO	Liczba mieszkańców	%
1	Breń Osuchowski	530	7
2	Czermin	1966	28
3	Dąbrówka Osuchowska	435	6
4	Lysaków	844	12
5	Otałęż	722	10
6	Szafranów	267	4
7	Trzciana	1348	19
8	Wola Otałęska	436	6
9	Ziempniów	543	8
Liczba mieszkańców ogółem		7091	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminy Czermin

Gmina Czermin na dzień 31.12.2016 ma 7 091 mieszkańców, z czego 49,9% stanowią kobiety, a 50,1% mężczyźni. W latach 2002-2016 liczba mieszkańców wzrosła o 4,5%. Średni wiek mieszkańców wynosi 37,5 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa podkarpackiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Mieszkańcy gminy Czermin zawarli w 2016 roku 27 małżeństw, co odpowiada 3,9 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa podkarpackiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,2 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców.

30,0% mieszkańców gminy Czermin jest stanu wolnego, 58,4% żyje w małżeństwie, 2,5% mieszkańców jest po rozwodzie, a 8,4% to wdowy/wdowcy.

Gmina Czermin ma dodatni przyrost naturalny wynoszący 8. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 1,1 na 1000 mieszkańców gminy Czermin. W 2016 roku urodziło się 70 dzieci, w tym 55,7% dziewczynek i 44,3% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 1,05 i jest nieznacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.⁴

⁴ http://www.polskawliczbach.pl/gmina_Czermin_podkarpackie#ixzz4Zs017XA0

**DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

Tabela 3. Wskaźniki obciążenia demograficznego według jednostek terytorialnych.

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba ludności	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Wskaźnik obciążenia demograficznego
1	Breń Osuchowski	530	124	322	84	327%
2	Czermin	1966	420	1336	210	368%
3	Dąbrówka Osuchowska	435	104	285	46	318%
4	Łysaków	844	189	536	119	347%
5	Otałęż	722	154	457	111	369%
6	Szafranów	267	51	176	40	424%
7	Trzciana	1348	273	877	198	394%
8	Wola Otałęska	436	72	306	58	506%
9	Ziempniów	543	120	351	72	353%
Gmina Czermin - ogółem		7091	1507	4646	938	371%

Źródło: Opracowanie własne

Miejscowością w której występuje najwyższy wskaźnik obciążenia demograficznego jest Wola Otałęska dla której wskaźnik wynosi 506 % i jest o 135 p.p. większy niż średni wskaźnik dla całej Gminy Czermin. Dąbrówka Osuchowska posiada najmniejszy wskaźnik obciążenia demograficznego (318%), który jest mniejszy od średniego wskaźnika dla całej gminy o 53p.p.

3.2.2 POZIOM I STRUKTURA BEZROBOCIA REJESTROWEGO

W gminie Czermin na 1000 mieszkańców pracuje 75 osób . 46,8% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 53,2% mężczyźni⁵.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Czermin wynosi 3 532,30PLN, co odpowiada 85,10% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Czermin 811 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 112 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak, więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -699.

Biorąc pod uwagę strukturę populacji gminy Czermin według ekonomicznych grup wieku w roku 2016 jednostkę samorządu terytorialnego zamieszkiwało 7 091 osób, z czego osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 1 507 osób, co stanowi tylko 21,25 % ogółu mieszkańców.

⁵ http://www.polskawliczbach.pl/gmina_Czermin

**DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

Tabela 4. Wskaźnik bezrobocia w Gminie Czermin według jednostek terytorialnych.

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba ludności	Liczba osób bezrobotnych	Ludność w wieku produkcyjnym	Stopa bezrobocia
1	Breń Osuchowski	530	18	124	15%
2	Czermin	1966	76	420	18%
3	Dąbrówka Osuchowska	435	8	104	8%
4	Łysaków	844	25	189	13%
5	Otałęż	722	22	154	14%
6	Szafranów	267	7	51	14%
7	Trzciana	1348	41	273	15%
8	Wola Otałęska	436	11	72	15%
9	Ziempniów	543	21	120	18%
Gmina Czermin - ogółem		7091	229	1507	15%

Źródło: Opracowanie własne

Ogółem na terenie Gminy Czermin liczba bezrobotnych mieszkańców wynosi 229 osób, z czego największa stopa bezrobocia została odnotowana na terenie Czermina i Ziempniowa i wynosi 18%. Miejscowością, w której odnotowano najmniejszy wskaźnik bezrobocia jest Dąbrówka Osuchowska, dla której wyznaczono wskaźnik bezrobocia na poziomie 8%.

3.2.3 POMOC SPOŁECZNA

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Gminie Czermin realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerminie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej obejmuje pomocą rzeczową i finansową mieszkańców jak również pomaga w zakresie pracy socjalnej. Liczba osób korzystających z pomocy rzeczowej i finansowej (łącznie z członkami rodzin) zmniejsza się na przełomie lat 2011-2016.

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

Tabela 5. Korzystający z pomocy rzeczowej i finansowej w ramach pomocy społecznej w latach 2011 – 2016.

Lata	Liczba mieszkańców	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba osób korzystających z pomocy łącznie z członkami rodzin	Udział % liczby osób korzystających z pomocy (łącznie z członkami rodzin) w ludności ogółem
2011	6991	153	570	8,15%
2012	7004	147	531	7,58%
2013	7018	153	530	7,55%
2014	7027	136	453	6,45%
2015	7077	133	446	6,3%
2016	7091	118	391	5,51%

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerminie

Analizując dane korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2011-2016 obserwuje się wahania zarówno liczby rodzin wymagających wsparcia jak i powodów jej przyznawania.

W roku 2015 liczba osób korzystających z pomocy społecznej wyniosła 153 rodzin. Od tego czasu liczba ta spada. W roku 2016 z pomocy korzystało już tylko 118 rodzin, co oznacza spadek o 35 rodzin wymagających wsparcia.

Najczęstsze powody przyznawania wsparcia rodzinom w roku 2016 to: bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych oraz prowadzeniu gospodarstwa domowego, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie, jak również ubóstwo.

Obserwowana wysoka stopa bezrobocia na terenie gminy, ale spadająca z roku na rok przekłada się na zmniejszenie liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia i ubóstwa, niemniej jednak jest to nadal liczna grupa osób wymagająca wsparcia.

W perspektywie ostatnich 6 lat przyczyny przyznawania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej uległy zróżnicowaniu.

Tabela 6. Przyczyny przyznania pomocy społecznej w latach 2011-2016

PRZYCZYNA PRYZNANIA POMOCY	LICZBA RODZIN					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ubóstwo	85	86	66	74	76	62
Bezdomność			2			
Potrzeba ochrony macierzyństwa	7	5	1	2	1	2

**DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

Bezrobocie	86	76	66	54	56	49
Niepelnosprawność	63	63	80	69	59	56
Długotrwała lub ciężka choroba	46	46	61	46	47	63
Bezradność w/s opiekuńczych i wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego	72	64	57	95	87	77
a. rodziny niepełne	14	12	13	15	14	15
b. rodziny wielodzietne	27	22	22	41	41	33
Przemoc w rodzinie	2	1	0	1	1	7
Alkoholizm	19	14	6	14	14	13
Trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	1	1	2	1		
Razem:	3861	399	432	447	394	350

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerminie

Wskazane dane mogą sugerować o bardziej stabilnej sytuacji ekonomicznej mieszkańców, z uwagi na sukcesywnie malejącą liczbę osób korzystających ze wsparcia systemu pomocy społecznej.

Tabela 7. Powody korzystania z pomocy społecznej według jednostek terytorialnych

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba ludności	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej według jednostek	Powód korzystania a pomocy społecznej			
				Ubóstwo	Bezrobocie	Niepelnosprawność	Długotrwała choroba
1	Breń Osuchowski	530	22	5	6	7	8
2	Czermin	1966	35	10	9	10	12
3	Dąbrówka Osuchowska	435	17	5	3	4	5
4	Łysaków	844	31	5	7	7	6
5	Otałęż	722	17	9	5	8	6
6	Szafranów	267	3	1	1	1	2
7	Trzciana	1348	99	13	9	13	13

**SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

8	Wola Otałęska	436	13	3	2	3	4
9	Ziempniów	543	36	11	7	3	7
Gmina Czermin - ogółem		7091	273	62	49	56	63

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czermin

Największa liczba osób korzystających z pomocy społecznej jest w Trzcie, gdzie występuje duży poziom ubóstwa, co stanowi najczęstszy powód sięgania po środki pomocowe. Natomiast w Czerminie na 1 966 mieszkańców z pomocy społecznej korzysta tylko 35 osób czyli 1,78% całej liczby mieszkańców tego sołectwa.

3.2.4 OŚWIATA I WYCHOWANIE

Na terenie Gminy Czermin funkcjonuje 6 szkół podstawowych: w Brniu Osuchowskim, Czerminie, Łysakowie, Otałęży, Trzcie, Ziempniowie oraz gimnazjum i przedszkole w Czerminie. Przy wszystkich szkołach na terenie gminy działają szkolne świetlice. Uczniowie mają szansę rozwijać swoje zainteresowania, uczęszczają na kółko matematyczne, polonistyczne, informatyczne, recytatorsko-teatralne, ekologiczne i historyczne. We wszystkich szkołach prowadzone jest dożywianie dzieci. Zorganizowany jest również transport dzieci z innych sołectw Gminy Czermin. Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Czerminie dysponują dwoma salami gimnastycznymi. Na terenie szkoły znajduje się również nowo zbudowany plac zabaw dla dzieci. Warunkuje to dobry rozwój psycho-fizyczny dzieci oraz zapewnia im miejsce na dobrą zabawę. Teren placu zabaw jest monitorowany pozwala to na bezpieczne spędzenie wolnego czasu.

2 019 mieszkańców gminy Czermin jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 960 kobiet oraz 1 059 mężczyzn). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 14,3% ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,3% wykształcenie policealne, 11,4% średnie ogólnokształcące, a 18,5% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 28,0% mieszkańców gminy Czermin, gimnazjalnym 6,0%, natomiast 18,1% podstawowym ukończonym. 1,4% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W porównaniu do całego województwa podkarpackiego mieszkańcy gminy Czermin mają analogiczny poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Czermin największy odsetek ma wykształcenie zasadnicze zawodowe (21,5%) oraz podstawowe ukończone (19,8%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (34,7%) oraz średnie zawodowe (20,0%).

15,7% mieszkańców gminy Czermin w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (16,6% wśród dziewczynek i 14,8% wśród chłopców). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 896 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypada 1,31 dzieci w wieku przedszkolnym.

W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie podstawowym (7-12 lat) kształcą się 22,7% ludności (20,9% wśród dziewczynek i 24,4% wśród chłopców). Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypada 15 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (Stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat) wynosi 83,91.

**DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

Wśród mieszkańców w wieku potencjalnej nauki 13,2% zalicza się do przedziału 13-15 lat - kształcenie na poziomie gimnazjalnym (12,2% wśród dziewczyn i 14,2% wśród chłopaków). Na 1 oddział w szkołach gimnazjalnych przypada 22 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (Stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach gimnazjalnych do osób w wieku 13-15 lat) wynosi 99,63.

W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie ponadgimnazjalnym (16-18 lat) kształcą się 20,3% mieszkańców (22,7% wśród dziewczyn i 18,0% wśród chłopaków).

W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (19-24 lat) znajduje się 28,1% mieszkańców gminy Czermin w wieku potencjalnej nauki (27,6% kobiet i 28,6% mężczyzn)⁶.

Tabela 8. Liczba placówek edukacyjnych w roku szkolnym 2016/2017

Typ placówki	Ogółem		Publiczne prowadzone przez gminę Czermin	
	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba szkół	Liczba uczniów
Szkoły podstawowe (razem ze specjalnymi)	6	479	6	479
Gimnazja (razem ze specjalnymi)	1	241	1	241
Licea ogólnokształcące	-	-	-	-
Licea profilowane	-	-	-	-
Technika	-	-	-	-
Zasadnicze szkoły zawodowe	-	-	-	-

Źródło: Urząd Gminy Czermin

3.2.5 KULTURA, TURYSTYKA, REKREACJA

KULTURA⁷,

Infrastrukturę związaną z upowszechnianiem kultury w gminie tworzą: biblioteki, sale widowiskowe, świetlice oraz obiekty szkolne. Organizatorem i koordynatorem życia kulturalnego jest Gminny Ośrodek Kultury w Czerminie z filią w Trzcianie. Gminny Ośrodek Kultury współpracuje z instytucjami i organizacjami na terenie gminy, np. z przedszkolem, szkołami podstawowymi, gimnazjum, parafiami, stowarzyszeniami, kołami gospodyń, jednostkami OSP w gminie, sołtysami i radnymi a także z ośrodkami kultury w sąsiednich gminach.

Dom Kultury i jego filia organizują szereg atrakcji dla gminy. Ofertą dla mieszkańców Czermina i okolic w ostatnim okresie jest:

- ✓ Noworoczny turniej tenisa stołowego;

⁶ http://www.polskawliczbach.pl/gmina_Czermin

⁷ www.czermin.pl

SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY

DIAGNOZA
CZERMIN

- ✓ Dla młodzieży szkolnej „Magiczne ferie z Gokiem”;
- ✓ Bal karnawałowy;
- ✓ Zajęcia Aerobic;
- ✓ Zajęcia umuzykalniające dla najmłodszych w wieku 0-3 z rodzicami;
- ✓ Zajęcia w grupach artystycznych np.
 - taniec ludowy;
 - taniec nowoczesny;
 - taniec towarzyski;
 - rytmika;
 - zajęcia dla najmłodszych;
 - zajęcia wokalne;
 - gra na instrumentach;
 - zajęcia plastyczne;
 - zajęcia teatralne.

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w ramach programu „Przeciwdziałania alkoholizmowi” prowadzi świetlicę środowiskową w Czerminie, w której dzieci i młodzież korzysta z gier: bilardu, tenisa stołowego, piłkarzyków, hokeja stołowego, szachów, warcaby, gier planszowych. Udostępniony jest telewizor i video a także wieża stereo. W sezonie ciepłym udostępniony jest sprzęt sportowy do gry na boisku sportowym przy świetlicy. Młodzież aktywnie uczestniczy w grach zespołowych, np. siatkówkę, gry „w dwa ognie” i inne, a także gra w tenis ziemny. Świetlica otwarta jest codziennie od poniedziałku do piątku, z wolnym wstępem dla wszystkich chętnych. Średnio na dzień do świetlicy uczęszcza 20 osób.

Oprócz Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu na terenie gminy prężnie działa Gminna Biblioteka w Czerminie z trzema filiami: w Brniu Osuchowskim, w Trzcianie oraz w Otałęży,

Gminna Biblioteka Publiczna w Czerminie jest instytucją kulturalną zajmującą się gromadzeniem, opracowaniem i udostępnianiem księgozbioru czytelnikom oraz działalnością informacyjną. Organizuje konkursy, spotkania autorskie, szkolenia internetowe dla osób starszych. Współpracuje ze Szkoła Podstawową, Przedszkolem Publicznym i innymi partnerami. Działająca a terenie partnerami. Wypożyczalnia dla dorosłych na koniec 2011 roku posiadała 7094 wol. literatury pięknej obejmującej książki obyczajowe, sensacyjne, przygodowe, historyczne oraz literaturę faktu. Literatura popularno-naukowa obejmuje 4076 wol. Dzieci i młodzież mają wyodrębniony księgozbiór w ilości 4418 wol.. Biblioteka organizuje wycieczki dla dzieci przedszkolnych na których odbywa się głośne czytanie bajek i baśni przez pracowników biblioteki, rodziców lub zaproszonych gości. Czytelnia biblioteki umożliwia korzystanie z zasobu księgozbioru podręcznego, prasy i Internetu. Biblioteka zaspakaja podstawowe potrzeby swojej gminy i okolic.

Na terenie wszystkich wsi gminy Czermin działają również **Koła Gospodyń Wiejskich** a do najprężniej działających zaliczyć należy koła funkcjonujące w Trzcianie, Woli Otałęskiej, Szafranowie, Brniu Osuchowskim, Ziemniowie, Dąbrówce Osuchowskiej oraz w Łysakowie. Działają również w Czerminie Stowarzyszenie Kobiet Gracja oraz w Otałęży Stowarzyszenie Kobiet Osada.

Działalność tych organizacji kobiecych, choć jest wieloraka, daje się sprowadzić do kilku dziedzin. Pierwsza o charakterze rozrywkowym polega na organizowaniu biesiad, festynów czy zabaw. W zależności od pory roku i pogody odbywają się w salach wiejskich, lub w plenerze – na boiskach sportowych lub wiejskich placach zabaw. Niewątpliwie wartościową domeną niewieściej aktywności w ramach KGW jest pielęgnacja tradycji i zwyczajów, i dawnych obrzędów. Jest wtedy okazja, by młodzieży i dzieciom przybliżyć umiejętności malowania wielkanocnych pisanek, wyplatania dożynekowych wieńców, przygotowywania dań regionalnych Kolejną odmianą kobiecych inicjatyw jest edukacja. Polega ona na udziale pań w pogadankach, prelekcjach między innymi jak zdrowo się odżywiać, czy ubezpieczać mienie domowe czy inwentarz, jak dbać o zdrowie swojej rodziny.

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

We wsiach funkcję ośrodków życia kulturalnego pełnią domy strażaka wraz ze swoim zapleczem socjalnym oraz w mniejszym stopniu szkoły. Mankamentem w dziedzinie upowszechniania kultury jest brak odpowiedniej liczby wykwalifikowanej kadry instruktorskiej.

W gminie Czermin aktywnie działa **trzy kluby sportowe**:

- Ludowy Klub Sportowy Viktoria;
- Ludowy Klub Sportowy Wiśnia -Trzciana;
- Ludowy Klub Sportowy „Barka „w Brniu Osuchowskim
- Na stadionie sportowym gra drużyna seniorów oraz drużyna juniorów ze szkółką młodzików.

TURYSTYKA, REKREACJA⁸

W związku z przepisami dotyczącymi utworzenia gminnej ewidencji zabytków wynikającymi z art. 22 ust. 4 i art. 143 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003r. (Dz. U. Nr 162 poz. 1568 z 2003r.) utworzono Gminną Ewidencję Zabytków gminy Czermin. Gminna Ewidencja Zabytków została utworzona w oparciu o wykazy przekazane przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Przemyślu Delegatura w Tarnobrzegu. Lista obiektów zweryfikowana została w wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji terenowej.

GEZ sporządzona została w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy Czermin. Zawiera ona dane umożliwiające określenie zabytku, jego miejsce położenia, opis cech i wartości kulturowych.

Wykaz obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków:

1. Breń Osuchowski - Figura MB Niepokalanie Poczętej.

2. Czermin: - Zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Klemensa Papieża i Męczennika,

- Kaplica cmentarna,
- Cmentarz parafialny,
- Cmentarz ewangelicki
- Figura MB Różańcowej
- Figura MB Niepokalanie Poczętej z 1908r.,
- Figura MB Niepokalanie Poczętej z 1914 r.,
- Szkoła Podstawowa,
- Dom Nr 10, - Dom Nr 38, - Dom Nr 40, - Dom Nr 41, - Dom Nr 44, - Dom Nr 45, - Dom Nr 52,
- Dom Nr 54, - Dom Nr 58, - Dom Nr 60, - Dom Nr 72, - Dom Nr 75, - Dom Nr 80, - Dom Nr 88,
- Dom Nr 466,
- Obiekt archeologiczny – stanowisko Nr 1 z epoki brązu.

3. Dąbrówka Osuchowska: - Wiatrak typu Koźlak,

- Figura MB Królowej,
- Krzyż przydrożny.

4. Łysaków: - Szaniec tzw. „Wały Szwedzkie”,

- Figura św. Jana Nepomucyna.

5. Otałęż: - Zespół folwarczny * Dwór, * Stodoła,* Stajnia,

- Dom Nr 83, obok dworu,
- Obiekt archeologiczny – stanowisko Nr 1 – okres wpływów rzymskich.

6. Trzciana: - Krzyż przydrożny,

- Figura św. Józefa,
- Dom Nr 66, - Dom Nr 131,
- Kuźnia,
- Wiatrak.

⁸ www.czermin.pl

7. Wola Otałęska: - Zagroda Nr 33 * Chałupa, * Kuźnia.

8. Ziempińów - Układ przestrzenny przysiółka Podgórze.

Teren Gminy Czermin stanowi atrakcję turystyczną pod wieloma względami. W okolicach Czermina odkryto najstarsze na terenie powiatu mieleckiego ślady pobytu człowieka. Odnalezione tu wykopaliska – rdzeń krzemienny, rylec oraz kilkanaście innych narzędzi – pochodzą z późnego paleolitu. Największą sensacją było odkrycie śladów osady o cechach celtyckich i zachowanych w tym miejscu fragmentów naczyń, figurki ptaszka, żelaznego klucza i elementów sieci rybackiej. W połowie XVI wieku w okresie najazdu Szwedów na Polskę pod Czerminem doszło do bitwy pomiędzy wojskami polskimi a szwedzkimi. Z tego okresu przetrwały fortyfikacje ziemne w Łysakowie i Łysakówku. Na terenie gminy znajduje się zabytkowy, wczesnobarokowy Kościół Parafialny im. Św. Klemensa. Swoją ciekawą historię ma wojenny cmentarz z grobami poległych żołnierzy walczących w obronie ojczyzny.

Źródło: www.czermin.pl

W gminie Czermin na uwagę zasługują postawione pomniki np. na centralnym placu Czermina dla uczczenia osób zamordowanych przez niemieckich nazistów. Tablica pamiątkowa – wmurowana na szkole podstawowej ku czci 10 Żydów rozstrzelanych przez hitlerowców w 1943 r. Kopczyk z krzyżem – postawiony w przysiółku Grądy. Na krzyżu widnieje napis: „Bohaterom walk za wiarę i Ojczyznę 1655-1656”.

3.2.6 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Poziom bezpieczeństwa publicznego określają warunki panujące na danym terenie, jak również skuteczność działania instytucji, które chronią życie, zdrowie oraz mienie obywateli przed zjawiskami, które zakłócają ich normalne funkcjonowanie i godzącymi w normy postępowania, które są przyjęte w danej społeczności.

Na terenie Gminy Czermin Wójt realizuje zadania z zakresu bezpieczeństwa przy pomocy:

1. Rewiru Dzielnicowego w Czerminie Komendy Państwowej Policji z Mielca
2. Ochotniczych Straży Pożarnych – 9 jednostek.
3. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
4. Gminnego Centrum Reagowania.

oraz współpracuje z kierownikami jednostek organizacyjnych na terenie gminy i z instytucjami zewnętrznymi.

POLICJA

Na terenie Gminy działa Komenda Państwowej Policji poprzez Rewir Dzielnicowy w Czerminie. Z danych udostępnionych przez Komendę Powiatową Policji w Mielcu wynika, że w roku 2015 zgłoszono 171 przestępstw, z czego najwięcej w miejscowości Czermin (28 przestępstw i wykroczeń) oraz Breń Osuchowski (27 przestępstw i wykroczeń). W roku 2016 odnotowano 91 przestępstw z czego najwięcej w miejscowości Czermin (30 przestępstw i wykroczeń). Można zauważyć znaczny spadek przestępczości.

Tabela 9. Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu oraz przeciwko mieniu w 2015 i 2016 roku według jednostek

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba przestępstw i wykroczeń	
		2015	2016
1	Breń Osuchowski	27	5
2	Czermin	28	30
3	Dąbrówka Osuchowska	8	6
4	Lysaków	22	11
5	Otałęż	14	9
6	Szafranów	8	1
7	Trzciana	34	18
8	Wola Otałęska	16	4
9	Ziempniów	14	6
Gmina Czermin- ogółem		171	91

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Mielcu

**DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

Tabela 10. Kategorie wybranych przestępstw popełnionych na terenie gminy Czermin w latach 2013-2016

PRZESTĘPSTWA	2013	2014	2015	2016
Kradzież cudzej rzeczy	5	18	5	5
Kradzież z włamaniem	2	9	14	6
Kradzież rzeczy, w tym kradzież samochodu	-	-	-	1
Rozbój, wymuszenie rozbójnicze	6	-	-	-
Przeciwko mieniu	20	28	35	26
Przestępstwa kryminalne	29	39	42	29
Przestępstwa gospodarcze	8	1	2	7
Przestępstwa narkotykowe	2	2	-	2
Kierowanie pojazdem w stanie	15	8	21	9
Inne	19	11	32	15
Ogółem	106	116	151	100

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Mielcu

Na przestrzeni 2013-2016 r. niezmiennie największą liczbę odnotowanych przestępstw stanowią przestępstwa kryminalne. Kolejno częstymi przestępstwami są przestępstwa przeciwko mieniu oraz kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwym. Liczba tych wszystkich zdarzeń w 2016 roku znacznie zmalała w porównaniu do roku poprzedniego.

3.2.7 OCHRONA ZDROWIA

W gminie Czermin funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej z poradniami podstawowej opieki zdrowotnej, dla kobiet, gabinetem położnej, pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej oraz medycyny szkolnej. NZOZ zatrudnia 2 lekarzy i 6 pielęgniarek. Placówka dysponuje: poradnią podstawowej opieki zdrowotnej, gabinetem higieny szkolnej, gabinetem pielęgniarki funkcjonuje: Na terenie gminy prowadzone są trzy praktyki stomatologiczne. W gminie Czermin działa również gabinet rehabilitacji.

3.2.8 AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

W gminie Czermin działa 14 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych, których jednym z podstawowych zadań jest podejmowanie działań związanych ze zwiększeniem spójności społecznej, a w dalszej perspektywie również spójności ekonomicznej społeczeństwa. Najwięcej tego typu organizacji zlokalizowanych jest w Czerminie, ale to nie w tej miejscowości występuje najwyższy wskaźnik poziomu kapitału społecznego lecz w Brniu Osuchowskim i Szafranowie.

**DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

Tabela 11. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne zarejestrowane w rejestrze regon, stan na 31 grudnia 2016 rok według jednostek

Lp.	Jednostka terytorialna	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	Wskaźnik poziomu kapitału społecznego
1	Breń Osuchowski	2	4
2	Czermin	3	2
3	Dąbrówka Osuchowska	1	2
4	Łysaków	1	1
5	Otałęż	2	3
6	Szafranów	1	4
7	Trzciana	2	1
8	Wola Otałęska	1	2
9	Ziempniów	1	2
Gmina Czermin – ogółem		14	2

Źródło: Urząd Gminy Czermin

3.3 SFERA GOSPODARCZA

3.3.1 LICZBA I STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH

Tabela 12. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w REGON na terenie gminy Czermin (stan na 31 grudnia 2016 roku) według jednostek

Lp.	Jednostka terytorialna	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane	Wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej
1	Breń Osuchowski	17	3,21
2	Czermin	113	5,75
3	Dąbrówka Osuchowska	3	0,69
4	Łysaków	22	2,61
5	Otałęż	26	3,6
6	Szafranów	8	3,00
7	Trzciana	54	4,01
8	Wola Otałęska	7	1,61
9	Ziempniów	12	2,21
Gmina Czermin – ogółem		262	3,69

Źródło: Urząd Gminy Czermin

**SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

Wskaźnik prowadzonej działalności gospodarczej dla Gminy Czermin wynosi 3,69. Miejscowością o najwyższym wskaźniku jest Czermin, gdzie wskaźnik wyniósł 5,75. Bardzo niski poziom zarejestrowanych podmiotów gospodarczych odnotowano w Dąbrówce Osuchowskiej, co plasuje tą miejscowość na ostatnim miejscu wśród jednostek terytorialnych Gminy Czermin w kategorii wysokości wskaźnika prowadzenia działalności gospodarczej.

3.4 SFERA ŚRODOWISKOWA

Gmina Czermin leży w dorzeczu rzeki Wisły i jej prawobrzeżnych dopływów Brnia i Brnia Starego oraz ich dopływów. Zachodnia część odwadniana jest przez Wisłę i Breń oraz jego dopływ Rybicę, środkową i wschodnią część odwadnia Stary Breń z dopływami Wiśnia Łukawiec i Brnik. Sieć rzeczna gminy stanowią Wisła, Nowy Breń i Stary Breń oraz bezimienne cieki wodne i rowy melioracyjne. Bogactwa naturalne to bogate złoża pospółek i piasków wykorzystywanych w budownictwie oraz mady rzeczne o składzie glin piaszczystych używane do produkcji cegły. Na terenie gminy stwierdzono występowanie wód mineralnych. Gminy Czermin położona jest w tzw. okręgu Sandomiersko – Lubelskim, o bardzo bogatym i zróżnicowanym krajobrazie. Rzeźba terenu jest urozmaicona.

GLEBY

Typy gleb występujących w gminie to: bielice, mady, ziemie brunatne kwaśne. Dodatkowo występują tu piaski gliniaste mocne i lekkie, piaski słabo gliniaste, ily, pylice, gliny lekkie i średnie oraz kompleksy gleb: żytni dobry, pszeniczny dobry, żytni słaby i zbożowo – pastewny mocny. W krajobrazie duże odzwierciedlenie ma rolniczy charakter gminy, w którym dominują pola uprawne przeplatane łąkami i pastwiskami. Wśród pól pojawiają się kępy zadrzewień i zakrzewień oraz niewielkie lasy. Walory krajobrazowe podnoszą również śródpolne oczka wodne, kępy szuwarów, stawy hodowlane i inne zbiorniki wodne

LASY

W ogólnej powierzchni gminy 8032 ha, lasy zajmują niewielką powierzchnię 1059 ha co stanowi 13 % powierzchni gminy. Największy teren lasów znajduje się na południu gminy w sołectwie Trzciana- 44 % powierzchni wszystkich lasów w gminie.

3.5 SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

3.5.1 SIEĆ WODOCIĄGOWA I KANALIZACYJNA

Gmina jest w większości objęta siecią wodociągową. Długość sieci wodociągowej wynosi 118,65 km. Z sieci wodociągowej korzysta ponad 97% mieszkańców Gminy Czermin. Na terenie gminy funkcjonują dwa ujęcia wody:

1) w Woli Otałęskiej o zasobach udokumentowanych w kategorii „B” wynoszących odpowiednio 48 m³ /h, z którego woda jest przeznaczona dla wsi:

- Wola Otałęska,
- Otałęż,
- Ziempiów,
- Łysaków,
- Breń Osuchowski,
- Szafranów,

2) w Trzciana o zasobach udokumentowanych w kategorii „B” z którego zasobów korzystają mieszkańcy wsi:

- Trzciana,
- Czermin,
- Dąbrówka Osuchowska,
- Breń Osuchowski
- Ziempiów.

Sieć wodociągowa w Trzciana jest połączona z siecią wodociągową w Woli Otałęskiej.

Do sieci kanalizacyjnej przyłączonych jest 1839 budynków, położonych na terenie gminy Czermin / jednostki gospodarcze tym gospodarstwa domowe i jednostki użyteczności publicznej/ W gminie funkcjonuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków z siecią kanalizacyjną o przepustowości Q=300m³, zlokalizowana w miejscowości Czermin. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest potok Breń Stary. Oczyszczalnia ścieków zarządzana jest przez Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Czerminie powołany uchwałą Rady Gminy Nr VII/37/2003 z dnia 30 czerwca 2003 r.

Tabela 13. Sieć wodociągowa i sieć kanalizacyjna z podziałem na jednostki terytorialne

Lp.	Jednostka terytorialna	Odsetek budynków mieszkalnych podłączonych do:	
		Sieci wodociągowej (%)	Sieci kanalizacyjnych lub przydomowych oczyszczalni (%)
1	Breń Osuchowski	96,79	7,69
2	Czermin	98,23	77,60
3	Dąbrówka Osuchowska	97,54	2,46
4	Łysaków	97,09	8,71
5	Otałęż	97,16	90,52
6	Szafranów	97,56	7,32
7	Trzciana	96,03	8,61

**DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

8	Wola Otałęska	98,83	73,33
9	Ziempniów	97,71	4,58
Gmina Czermin – ogółem		97,23	40,51

Źródło: Urząd Gminy Czermin

3.5.2 INFRASTRUKTURA DROGOWA

Tabela 14. Infrastruktura drogowa Gminy Czermin z podziałem na jednostki

Lp.	Jednostka terytorialna	Długość dróg publicznych [w km]	Drogi wymagające remontu (%)
1	Breń Osuchowski	8,20	50%
2	Czermin	6,02	80%
3	Dąbrówka Osuchowska	2,72	50%
4	Łysaków	9,09	70%
5	Otałęż	6,42	50%
6	Szafranów	3,82	60%
7	Trzciana	9,68	60%
8	Wola Otałęska	6,25	60%
9	Ziempniów	6,69	70%
Gmina Czermin - ogółem		58,90	60%

Źródło: Urząd Gminy Czermin

Ogółem w całej Gminie Czermin ponad połowa dróg wymaga remontu bądź też częściowej modernizacji. Miejscowością w której jest największy odsetek dróg w niezadawalającym stanie jest w Czermin, 80% dróg w tej miejscowości wymaga modernizacji bądź też generalnego remontu.

3.6 SFERA TECHNICZNA

3.6.1 CHARAKTERYSTYKA STRUKTURY BUDOWLANEJ

Infrastruktura budowlana różni się wiekiem, powierzchnią zabudowy, technologią wykonania, przeznaczeniem oraz wynikającą z podstawowych parametrów energochłonnością.

Na terenie gminy należy wyróżnić:

- budynki mieszkalne jedno- i wielorodzinne,
- obiekty użyteczności publicznej,

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

- obiekty pod działalność usługowo-handlową i produkcję przemysłową.

Wśród zabudowy gminy dominuje zabudowa jednorodzinna i zagrodowa, koncentrująca się przy ciągach komunikacyjnych. Stopień koncentracji zabudowy jest zróżnicowany. W gminie występuje zabudowa zwarta i rozproszona.

Zabudowa wsi gminnych koncentruje się nie tylko wzdłuż ciągów komunikacyjnych, lecz także wzdłuż dróg i drózek dojazdowych oraz w przysiółkach sprawiając wrażenie zabudowy rozproszonej i chaotycznej.

Niektóre miejscowości posiadają miejsce, w którym skoncentrowane są obiekty usługowe, które z kolei tworzą ich centra. Zabudowa wsi gminnych to w przeważającej części budynki jednorodzinne, wolnostojące, murowane, kryte dachami spadzistymi.

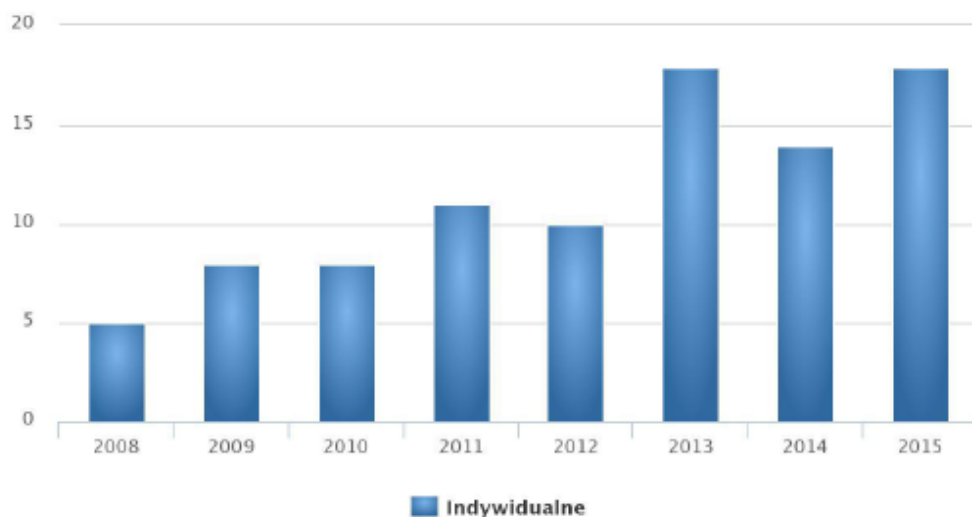
3.6.2 GOSPODARKA MIESZKANIOWA

Na przełomie ostatnich 8 lat można zauważyć tendencję wzrostową w liczbie nowych prywatnych mieszkań oddanych do użytkowania. Tendencja ta utrzymywała się do roku 2013, gdyż w kolejnym roku odnotowano niewielki spadek w tej dziedzinie. Po spadku w 2015 sytuacja się unormowała i poziom wzrost został zachowany.

Wykres 3. Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w latach 2008-2015.

Liczba mieszkań oddanych do użytku w latach 2008–2015

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Źródło: www.polskawliczbach.pl

SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY CZERMIN

Gmina Czermin jest właścicielem 13 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 773 m². Stan techniczny budynków jest dostateczny lecz wymagający remontów. W roku 2016 Gmina Czermin wynajęła 12 mieszkań komunalnych .

Obserwuje się dużo nowych budynków mieszkalnych, wiele budynków jest w trakcie realizacji, zaś budynki zagrodowe są w znacznej części przebudowywane i remontowane, co niejednokrotnie wpływa na zmianę ich wiejskiego, tradycyjnego charakteru.

IV. BADANIA ANKIETOWE

4.1 METODOLOGIA

W ramach prowadzonych prac nad opracowywaniem „GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZERMIN na lata 2017-2023” zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców gminy Czermin oraz młodzieży szkoły gimnazjalnej.

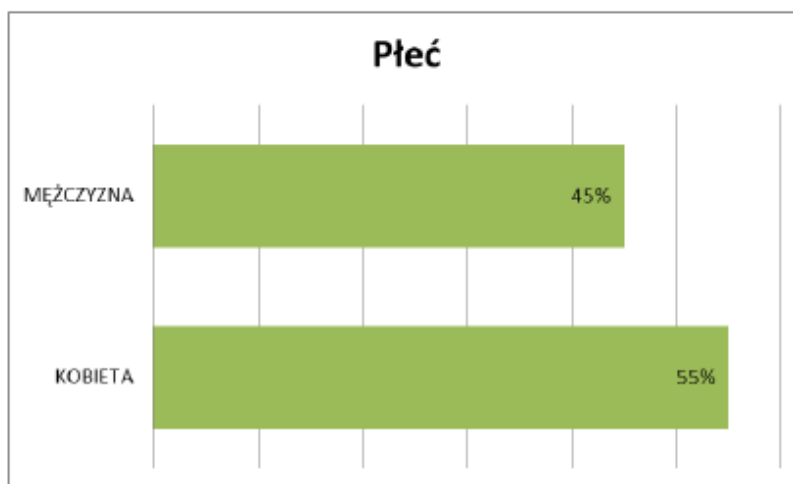
„Ankieta oceny potrzeb realizacji określonych rodzajów działań związanych z rewitalizacją” dostępna była do pobrania za pośrednictwem Urzędu Gminy Czermin. Ankiety można było wypełnić on-line, wysłać pocztą mailową lub tradycyjną, złożyć w sekretariacie Urzędu Gminy w Czerminie. Badania przeprowadzane były także w formie wywiadów kwestionariuszowych wśród mieszkańców miasta i interesariuszy rewitalizacji w placówkach jednostek samorządów terytorialnych.

Dobór próby badań ankietowych miał charakter reprezentatywny. W badaniach wzięło udział 182 osób. Młodzież uczestnicząca w konsultacjach społecznych wypełniła 115 ankiet. Zostały przygotowane dwie odrębne analizy.

Pierwsza analiza dotyczy badań ankietowych przeprowadzonych wśród liderów opinii publicznej, mieszkańców i interesariuszy rewitalizacji dla „Ankiety oceny potrzeb realizacji określonych rodzajów działań związanych z rewitalizacją”, natomiast druga dla ankiet wypełnionych przez młodzież szkolną.

4.1.1 WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO LIDERÓW OPINII PUBLICZNEJ MIESZKAŃCÓW I INTERESARIUSZY REWITALIZACJI:

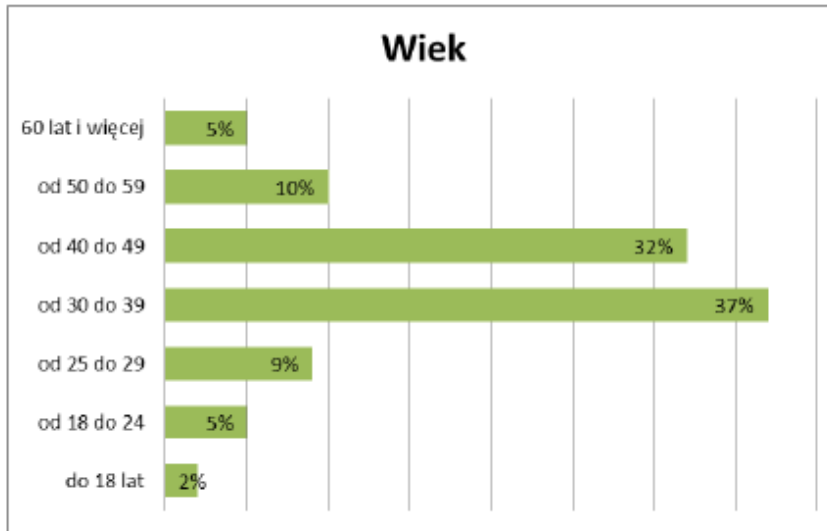
Wśród beneficjentów ankiety 55% stanowiły kobiety, a 45% mężczyźni.

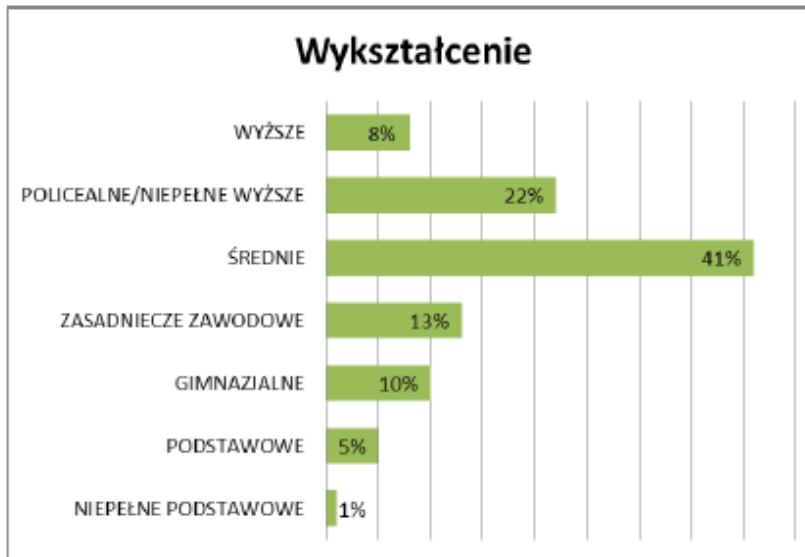
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY

DIAGNOZA
CZERMIN

Wśród ankietowanych najwięcej było osób w wieku od 30 lat do 39 lat. Ta grupa stanowiła 37%. W kolejnym, licznym przedziale wiekowym od 40 lat do 49 lat było 32% wszystkich ankietowanych.

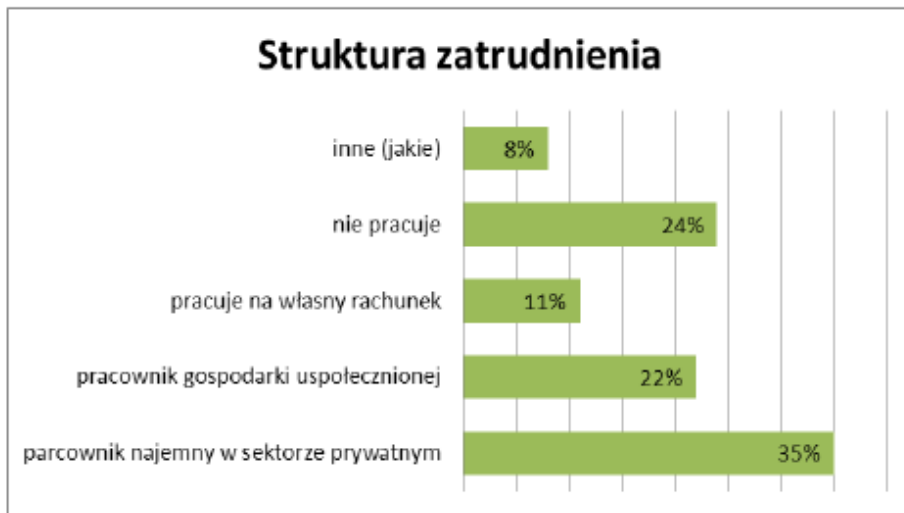

Wśród ankietowanych najwięcej osób posiadało wykształcenie średnie (41%) oraz niepełne wyższe (22%), a następnie wykształcenie gimnazjalne (10%).

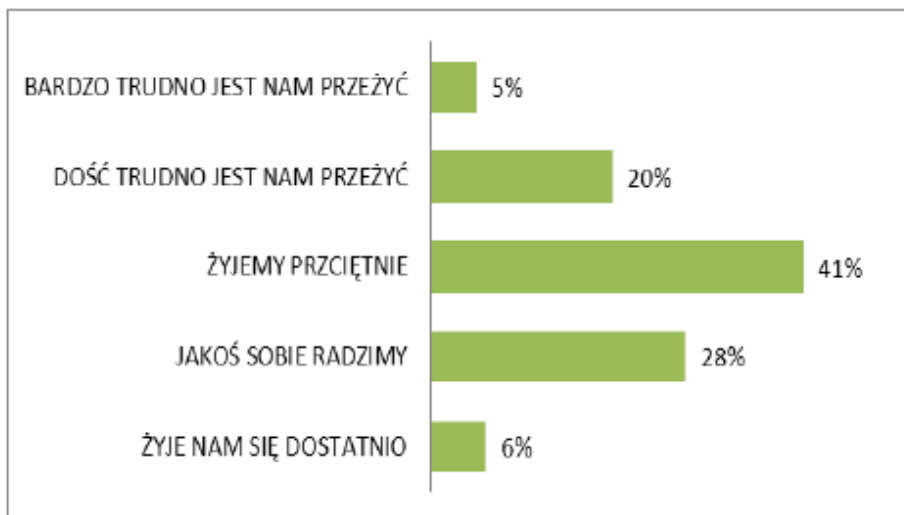

Wśród badanych najczęściej było osób pracujących w sektorze prywatnym (35%). Pracownicy gospodarki uspołecznionej stanowili 22%, natomiast niestety 24% stanowią ankieterzy nie pracujący zawodowo - 24%.

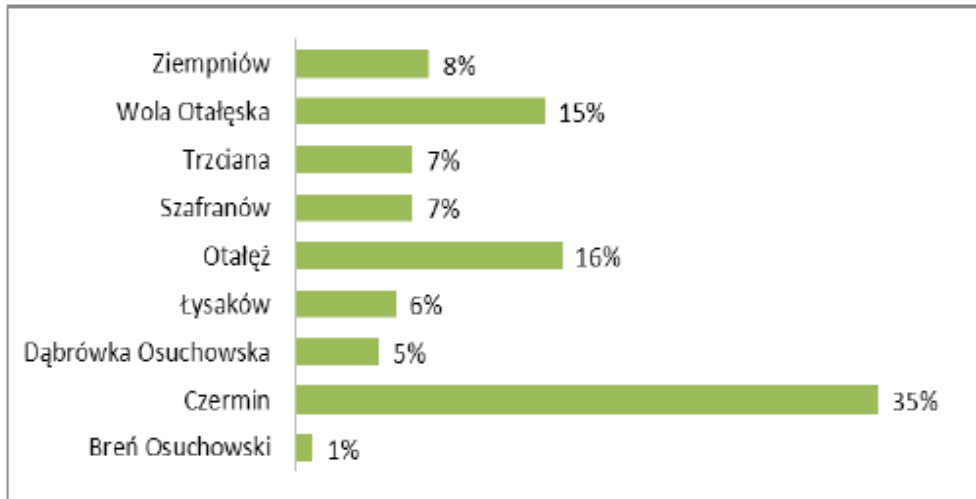
Na pytanie dotyczące poziomu życia, ankietowani najczęściej wybierali odpowiedź - „żyjemy przeciętnie” (41%) oraz - „jakoś sobie radzimy” (28%). 20% stwierdziło, że dość trudno jest im przeżyć.

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

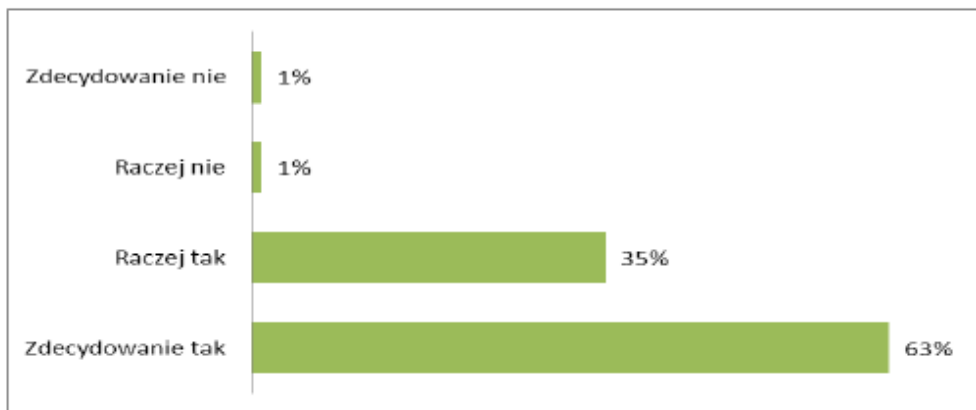

Zdecydowanie największa ilość ankietowanych mieszka w sołectwie Czermin (35%).

ANALIZA POSZCZEGÓLNYCH PYTAŃ, ZAWARTYCH W ANKIETACH, PRZEDSTAWIA SIĘ NASTĘPUJĄCO:

1. Czy Pana(i) zdaniem gminie potrzebny jest program ożywienia gospodarczego, społecznego i przestrzenno-środowiskowego w postaci GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZERMIN na lata 2017-2023?

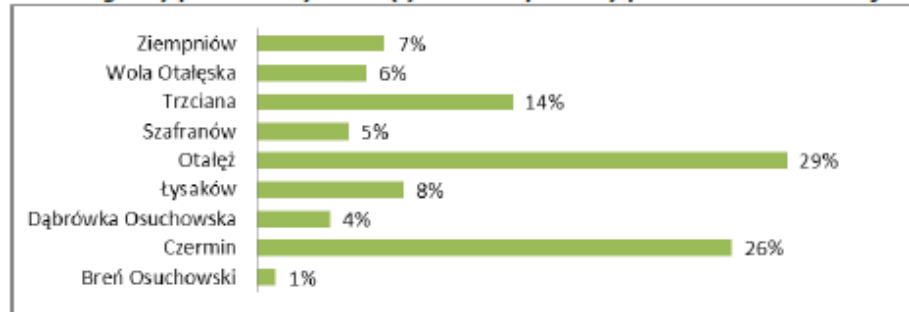

98% ankietowanych opowiedziało się, że istnieje potrzeba opracowania GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZERMIN na lata 2017-2023.

**DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

2. Jaki obszar gminy powinien być Pana(i) zdaniem poddany procesowi rewitalizacji?

Według ankietowanych obszar, który powinien być poddany rewitalizacji w pierwszej kolejności to: Otałęż jako obszar turystyczny miejsce wypoczynku (29%), dzięki korzystnemu usytuowaniu zalewu, który stanowi duży potencjał rozwojowy dla całej Gminy. Sołectwa w których również w pierwszej kolejności winny być podjęte działania to: Czermin (26%) jako stolica gminy i wizytówka mieszkańców, z którego chcą być dumni, a następnie Trzciana (14%). Ponadto do najczęściej wymienianych, przez mieszkańców, punktów uznawanych za konieczne do poddania procesowi rewitalizacji było: zagospodarowanie miejsca wokół zalewu, oczyszczalnia ścieków, budowa placów zabaw dla najmłodszych mieszkańców oraz boisk sportowych. Renowacja zabytków np. Kościół w Czerminie.

3. Dlaczego Pana(i) zdaniem ten obszar gminy jest zdegradowany?

Na tak postawione pytanie i możliwości odpowiedzi, ankietowani kolejno wskazali na:

- słabo rozwinięta baza turystyczna i rekreacyjno – wypoczynkowa(19%),
- słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw (14%),
- zły stan dróg i komunikacji (10%)
- słaby rozwój handlu i usług (8%)
- zły stan zabytków (8%)
- zanieczyszczone środowisko (7%)

Inne zgłaszane odpowiedzi:

- brak ziółka,
- brak dbałości o estetykę otoczenia przez prywatnych właścicieli,
- brak infrastruktury małej architektury: siłownie, place zabaw dla dzieci, miejsc spotkań na świeżym powietrzu,
- bariery architektoniczne dla ludzi niepełnosprawnych,
- brak stałych form oferty kulturalno-oświatowej.

4. Jakie problemy ekonomiczne, na wskazanym obszarze, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?

Problemy ekonomiczne, które ankietowani chcą rozwiązać w procesie rewitalizacji to w pierwszej kolejności brak lub zbyt mała ilość połączeń komunikacyjnych z innymi ośrodkami (20%). Brak wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw – taka odpowiedź stanowiła 16% a brak lub słaba jakość terenów inwestycyjnych – to 14%.

Ponad inne problemy na jakie ankietowani zwrócili uwagę to:

**SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

- brak weekendowego połączenia komunikacyjnego
- konieczna kanalizacja sołectw
- kontrola segregacji śmieci
- zła gospodarka ściekami
- poprawa oferty edukacyjnej
- edukacja dla wszystkich grup wiekowych

5. Jakie problemy społeczne, na wskazanym obszarze, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?

Do najważniejszych problemów społecznych wskazywanych przez ankietowanych do rozwiązania należy emigracja z gminy młodych i dobrze wykształconych osób (21%) oraz alkoholizm (17%). Kolejno ankietowani wskazali na problemy związane z utrudnionym dostępem społeczeństwa do dobrych szkół, chuligaństwem i wandalizmem oraz bezrobociem i biedą.

Wśród innych problemów wskazane zostały:

- degradacja szkół podstawowych
- zwiększenie dochodowości gospodarstw rolnych poprzez rozwój form produkcji
- pomoc rodzinom niewydolnym
- wyrównanie szans edukacyjnych dla uczniów z terenów wiejskich
- nowoczesne rozwiązania architektoniczne
- edukacja dla wszystkich grup wiekowych
- brak odpowiednich warunków do nauki młodzieży z rodzin biednych lub dysfunkcyjnych
- pomoc rodzinom o niskich dochodach i niewydolnych wychowawczo

6. Jakie problemy związane z jakością życia, na wskazanym obszarze, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?

Za najważniejszy problem do rozwiązania związany z jakością życia, ankietowani wskazali brak terenów zielonych i spacerowych, boisk, placów zabaw (16%) oraz brak instytucji, organizacji integrujących mieszkańców danych sołectw (16%).

Kolejno podkreślono problemy związane z brakiem ścieżek rowerowych (14%) oraz brak lub słaba aktywność ośrodków kulturalno - rekreacyjnych i sportowych w okolicy miejsca zamieszkania (12%) i słaba samoorganizacja społeczna i współpraca między mieszkańcami a władzami publicznymi (12%). Jako inne problemy związane z jakością życia respondenci wskazali:

- niska estetyka otoczenia – niska jakość
- brak infrastruktury technicznej
- urządzeń małej architektury
- brak dostępu do nowoczesnej edukacji
- nierówne szanse edukacyjne dla ludzi mieszkających na wsi
- brak wsparcia dla najuboższych
- brak chodników
- mało parkingów
- brak ścieżek rowerowych
- brak żłobka
- konieczność modernizacji oraz budowę nowych dróg

SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY CZERMIN**7. Jakie zostaną osiągnięte efekty, według Pana(i), w procesie rewitalizacji?**

Za najwyższe oceniane efekty w procesie rewitalizacji ankietowani uznali zatrzymanie w gminie ludzi młodych i wykształconych (14%), zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności lokalnej (10%), stworzenie i/lub rozszerzenie bazy turystycznej i rekreacyjnej (10%). Inne skutki wprowadzenia procesu rewitalizacji to:

- stworzenie nowych miejsc pracy
- poprawa wizerunku gminy
- wzrost atrakcyjności gminy wśród turystów,
- pobudzenie gospodarki lokalnej
- rozwój mikro i małych przedsiębiorstw
- pozyskanie inwestorów zewnętrznych,
- odnowa i renowacja zabytków,
- poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej,
- podniesienie standardu życia mieszkańców,
- wzrost wykształcenia i umiejętności mieszkańców

8. Na jakie przedsięwzięcia, które zamierzałby Pan(i) zrealizować w ramach programu rewitalizacji, chciałby Pan(i) otrzymać wsparcie finansowe?

Propozycje dziedzin inwestowania zgłaszane przez ankietowanych:

1. Tworzenie nowych miejsc pracy.
2. Rozwój bazy kulturalnej, sportowej i turystycznej.
3. Podniesienie estetyki obszarów rewitalizowanych, w tym małej architektury.
4. Zagospodarowanie obszaru wokół zalewu
5. Poprawa komunikacji w centrum miasta.
6. Budowa bezpłatnych parkingów.
7. Remont dróg i chodników
8. Budowa infrastruktury rekreacyjnej i sportowej.
9. Budowa ścieżek rowerowych.
10. Szkolenia dla bezrobotnych.
11. Organizacja imprez sportowych dla amatorów.
12. Projekty w zakresie organizacji czasu wolnego dla młodzieży.
13. Siłownie na świeżym powietrzu.
14. Uruchomienie żłobka w Czerminie
15. Utworzenie świetlicy dla dzieci i młodzieży.
16. Bezpłatny dostęp do ośrodków sportowo – rekreacyjnych.
17. Poprawa świadczonych usług komunikacji miejskiej.
18. Dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci.
19. Wsparcie finansowe dla działających na rynku małych firm.
20. Stworzenie ośrodka rekreacji.
21. Ograniczenie zanieczyszczenia środowiska.
22. Wymiana kotłów/pieców węglowych na gazowe.
23. Budowa sieci wodociągowo - kanalizacyjnej.
24. Odnawialne źródła energii (solary).

9. Jak ocenia Pan/Pani elementy wpływające na warunki życia mieszkańców gminy?

Oceniając elementy wpływające na warunki życia mieszkańców w skali od 1 do 5 gdzie, 1 to bardzo

**DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

źle a 5 to bardzo dobrze ankietowani ocenili poszczególne sfery:

Najwyżej w sferze społecznej oceniono bezpieczeństwo w gminie. Najniżej oceniono dostęp opieki żłobkowej.

W sferze gospodarczej najwyżej oceniono przedsiębiorczość mieszkańców a bardzo nisko system wsparcia mikro i małej przedsiębiorczości na terenie gminy.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna, techniczna i środowiskowa została oceniona najwyżej w zakresie bazy edukacyjnej. Najniżej oceniono zaś bazę sportową i rekreacyjno-wypoczynkową.

SFERA SPOŁECZNA		Średnia ocena
1	Sytuacja na rynku pracy	2,57
2	Dochody uzyskiwane przez mieszkańców	2,73
3	Aktywność i zaangażowanie mieszkańców w sprawy lokalne	2,45
4	Poziom edukacji i oferta zajęć pozalekcyjnych w szkołach podstawowych oraz gimnazjach	2,52
5	Poziom edukacji i oferta zajęć pozalekcyjnych w szkołach ponadgimnazjalnych	2,57
6	Dostępność opieki żłobkowej	2,11
7	Dostępność opieki przedszkolnej	2,96
8	Dostępność i zróżnicowanie oferty kulturalnej i spędzania czasu wolnego	2,22
9	Bezpieczeństwo publiczne	3,57
10	Funkcjonowanie systemu pomocy społecznej w gminie	3,55
SFERA GOSPODARCZA		Średnia ocena
1	Przedsiębiorczość mieszkańców	2,65
2	Dostępność do handlu i usług na terenie gminy	2,51
3	System wsparcia mikro i małej przedsiębiorczości na terenie gminy	2,49
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA, TECHNICZNA I ŚRODOWISKOWA		Średnia ocena
1	Dostępność i stan infrastruktury technicznej: drogowej, wodociągowej, kanalizacyjnej itd.	2,43
2	Zagospodarowanie i estetyka przestrzeni publicznych	2,47
3	Baza sportowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	1,87
4	Baza kulturalno-oświatowa	2,26
5	Baza edukacyjna	2,59
6	Zagospodarowanie i wykorzystanie zabytków	2,15
7	Stan środowiska naturalnego i zanieczyszczenia powietrza	3,02

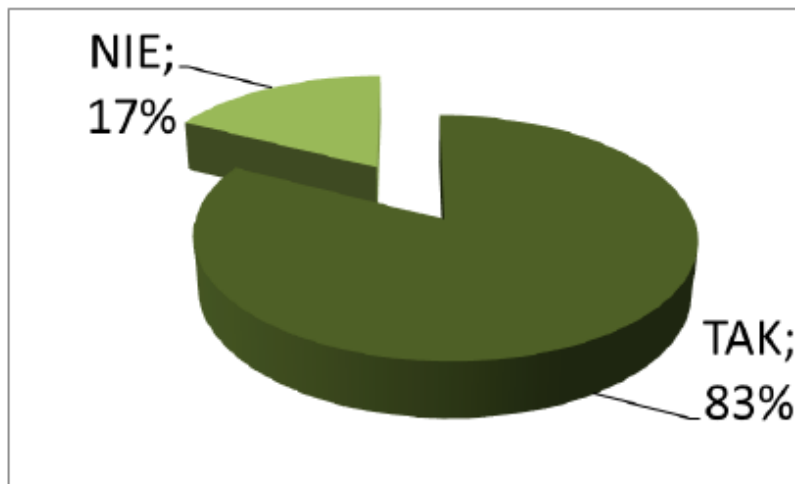
4.1.2 WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO MŁODZIEŻY GIMNAZJALNEJ

W badaniach wzięło udział 115 uczniów, w tym: 53% stanowiły dziewczęta i 47% chłopców.

W większości ankietowana młodzież mieściła się w przedziale wiekowym 15 lat -18 lat (15lat - 71%; 18lat - 18%).

Wypełniający ankiety, udzielili odpowiedzi na 7 pytań ważnych dla rozwoju gminy Czermin, a ich wyniki prezentuje poniższa analiza:

1. Czy jesteś dumny z tego, że mieszkasz i uczysz się w gminie Czermin?

Młodzież odpowiadając TAK, przedstawiła następujące powody:

1.	Miła atmosfera panująca w gminie.	26%
2.	Dużo atrakcji, możliwość wypoczynku	25%
3.	Wysoki poziom nauczania	23%
4.	Mam tutaj dom i rodzinę.	15%
5.	Bliskość do wszystkich instytucji – mała gmina.	11%

**DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

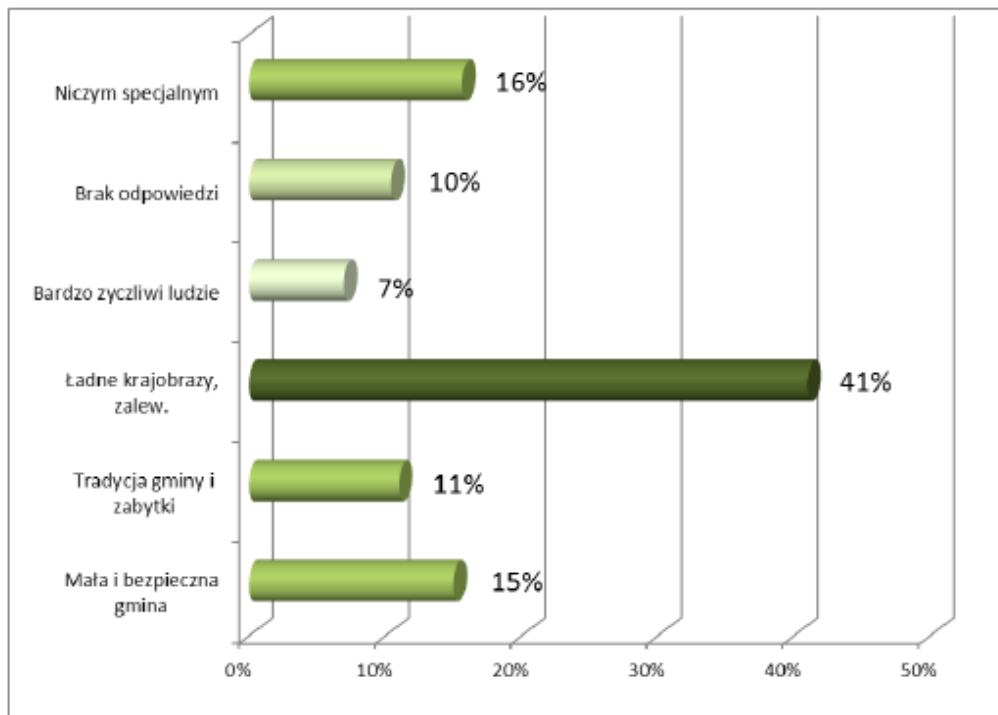
Młodzież, która udzieliła odpowiedzi NIE, uzasadniała ją w poniższy sposób:

1.	Brak ciekawych miejsc do spędzania wolnego czasu.	45%
2.	Brak pracy i przyszłości w gminie Czermin.	30%
3.	Mało perspektyw rozwoju dla ludzi młodych	25%

2. Proszę podać, czym wyróżnia się gmina Czermin na tle innych gmin w Polsce?

Młodzież wskazała, za najbardziej wyróżniający atut Gminy Czermin, posiadanie waloru turystycznego jakim jest zalew (41%).

Wśród innych cech wyróżniających gminę Czermin, młodzież wymieniała:

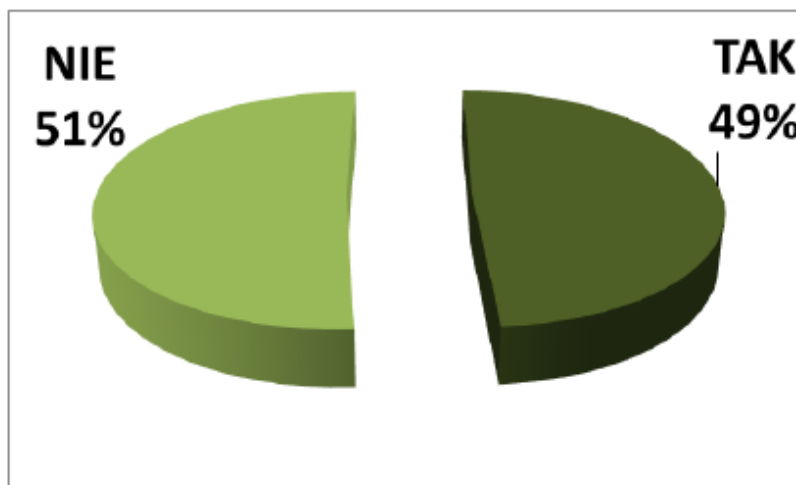

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

3. Czy młodzi ludzie mają w gminie Czermin szanse rozwoju i znalezienia miejsca dla siebie?

Ankietowana młodzież ocenia Gminę Czermin jako miejsce w umożliwiające im rozwój, postrzegając ją jako gminę w której mogą znaleźć miejsce dla siebie była prawie po równo podzielona. Tylko 2 p.p. przeważały za negatywną odpowiedź.

Młodzież, która udzieliła odpowiedzi TAK, uzasadniała ją w poniższy sposób:

1.	Wysoki poziom nauczania w szkole	38%
2.	Gmina ciągle się rozwija.	35%
3.	Zależy od charakteru człowieka	27%

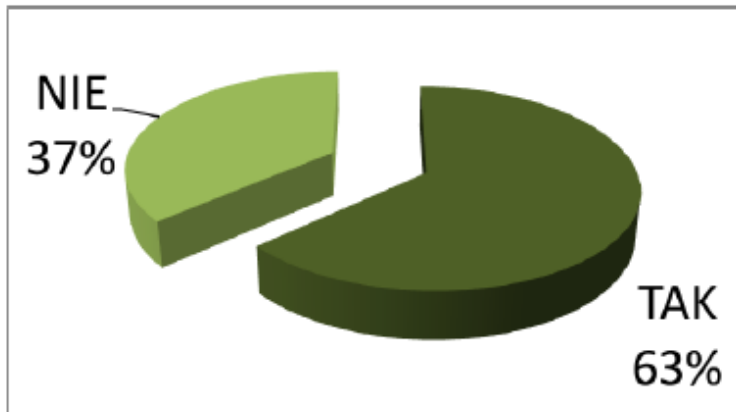
Młodzież, która udzieliła odpowiedzi NIE, uzasadniała ją w następujący sposób:

1.	Brak ofert dla młodych zdolnych ludzi.	33%
2.	Mała ilość firm na rynku lokalnym.	21%
3.	Niedostępność lokalnych instytucji dla młodych – rozwiązanie to wyjazd do większych miejscowości	17%
4.	Brak wyższej szkoły	16%
5.	Brak uzasadnienia swojego wyboru.	13%

4. Czy czujesz się bezpiecznie w gminie Czermin?

Poczucie bezpieczeństwa młodzieży w gminie Czermin w większości (63%) zostało ocenione pozytywnie.

Młodzież, która udzieliła odpowiedzi TAK, wymieniła:

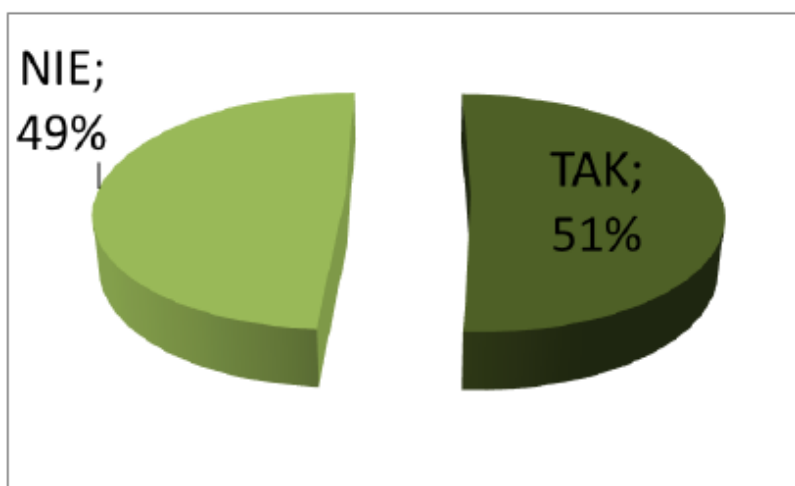
1.	Spokojna gmina.	44%
2.	Częste patrole policji.	22%
3.	Nie dochodzi do przestępstw.	16%
4.	Mała gmina.	14%
5.	Nie ma zagrożeń	4%

Młodzież, która udzieliła odpowiedzi NIE, wymieniła:

1.	Duży alkoholizm.	29%
2.	Brak chodników.	24%
3.	Brak przejścia dla pieszych.	20%
4.	Brak częstych kontroli policji	14%
5.	„Bezdomne” psy .	13%

5. Czy młodzi ludzie mają atrakcyjną ofertę spędzenia wolnego czasu w gminie Czermin?

Młodzież, która udzieliła odpowiedzi TAK, uzasadniała ją w poniższy sposób:

1.	Dużo atrakcji.	53%
2.	Działają kluby sportowe, orlik.	28%
3.	Jest kąpielisko - zalew.	19%

Młodzież, która udzieliła odpowiedzi NIE, uzasadniała ją w poniższy sposób:

1.	Nic się nie dzieje, żadnych atrakcji.	60%
2.	Brak miejsca gdzie można spędzić wolny czas np. basen, kino	40%

6. O jakiej gminie marzysz?

Proszę podać, co zmieniłbyś/zmieniłabyś w gminie Czermin zasiadając w fotelu Wójta Gminy Czermin?

Wśród ankietowanej młodzieży często pojawiającymi się odpowiedziami były marzenia:

- o gminie spokojnej, bardziej rozwiniętej, czystej, otwartej i przyjaznej dla wszystkich oraz pomagającej potrzebującym
- o gminie dbającej o tradycje kulturowe
- o gminie organizującej więcej imprez plenerowych np. festynów
- o gminie otwartej dla młodzieży
- o gminie nowoczesnej z podstawowymi atrakcjami na spędzenie wolnego czasu - kino, basen

**SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

- o gminie, która ma bardzo dobre połączenia komunikacyjne z innymi większymi miejscowościami.
- o gminie rekreacyjnej z ścieżkami rowerowymi

7. Jakie widzisz inne ważne problemy do rozwiązania w gminie Czermin?

Wśród problemów zgłaszanych przez młodzież, a koniecznych do rozwiązania wyróżnić należy:

- brak nowych miejsc pracy
- brak nowych lokalnych firm
- brak placów zabaw dla najmłodszych mieszkańców
- powstanie klubów dla młodzieży
- mało przejść dla pieszych
- brak kina, basenu
- więcej imprez kulturalnych
- mało busów do większych miejscowości.

V. Analiza SWOT

Dla gminy Czermin dokonano analizy SWOT pozwalającej na określenie uwarunkowań rozwojowych i rewitalizacji.

Zbiorcze wyniki tej analizy przedstawiono w tabeli poniżej.

ANALIZA SWOT - SFERA ŚRODOWISKOWA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Potencjał wewnętrzny	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wolne tereny pod agroturystykę, turystykę zorganizowaną i indywidualną ➤ zalew w Otałęży ➤ teren o korzystnych warunkach klimatycznych i biologicznych ➤ bogactwo naturalne gminy ➤ korzystne warunki klimatyczne do rozwoju gospodarki rolnej ➤ zasoby przyrodnicze o dużej wartości ➤ własna oczyszczalnia ścieków ➤ prowadzenie zalesienia równoległe z zadaniami prowadzącymi do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów i poprawy struktury wiekowej drzewostanów ➤ prowadzenie działań zalesiania leżących odłogiem oraz słabych bonitacyjnie użytków 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ niewystarczająca promocja walorów gminy ➤ brak tradycji korzystania z istniejących walorów środowiskowych ➤ degradacja środowiska związana z działalnością człowieka ➤ niedostatecznie wykorzystany potencjał zalewu w Otałęży ➤ nieefektywna promocja gminy, jako ośrodka turystycznego. ➤ brak dobrej i taniej gastronomii ➤ brak bazy noclegowej na wysokim poziomie ➤ niedostateczna ilość ścieżek rowerowych ➤ brak programu selektywnej zbiórki odpadów ➤ odpady azbestowe

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

rolnych ➤ położenie w bliskiej odległości od centrum regionu - Mielca ➤ bliskość SSE oraz Mieleckiego Parku Przemysłowego	➤ niewystarczająca liczba gminnych punktów zbierania odpadów
SZANSE	ZAGROŻENIA
Czynniki zewnętrzne	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wykorzystanie bogactwa środowiska naturalnego dla celów turystycznych, szczególnie wokół zalewu w Otałęży ➤ promowanie gminy jako miejsca czystego ekologicznie ➤ promowanie gminy jako miejsca wypoczynku weekendowego ➤ wypromowanie gospodarstw agroturystycznych ➤ wzrost zainteresowania wypoczynkiem na wsi ➤ wzrost zainteresowania mieszkańców miasta Mielec zamieszkaniem na terenach korzystnych ekologicznie ➤ wzrost zainteresowania aktywnym wypoczynkiem i agroturystyką ➤ rozwinięcie ścieżek rowerowych 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ niska świadomość ekologiczna, ➤ postępująca degradacja środowiska, ➤ słabe tempo wprowadzania segregacji odpadów komunalnych ➤ pogarszająca się jakość środowiska naturalnego ➤ brak tradycji korzystania z istniejących walorów ➤ brak skutecznej egzekucji prawa w zakresie ochrony środowiska
ANALIZA SWOT – SFERA PRZESTRZENNO – FUNKCJONALNA I TECHNICZNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Potencjał wewnętrzny	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dobrze rozwinięta sieć dróg ➤ dobra sieć połączeń komunikacyjnych ➤ dobrze rozwinięta oferta miejsc do parkowania ➤ własna oczyszczalnia ścieków ➤ obiekty zabytkowe ➤ znaczne rezerwy terenów budowlanych ➤ wolne tereny pod nieuciążliwy przemysł, turystykę zorganizowaną, agroturystykę i turystykę indywidualną ➤ dobrze rozwinięta sieć energetyczna, telefoniczna i gazowa 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zły stan dróg publicznych. ➤ słabe oznaczenie informacyjne dróg ➤ zły stan niektórych budynków użyteczności publicznej ➤ zły stan techniczny niektórych zabytków ➤ brak szkół ponad gimnazjalnych ➤ brak całkowitego skanalizowania gminy ➤ brak aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

<ul style="list-style-type: none"> ➤ wysoki stopień zwodociągowania gminy ➤ wystarczające zasoby wodne ujęć wody ➤ znaczne rezerwy terenów budowlanych 	
SZANSE	ZAGROŻENIA
Czynniki zewnętrzne	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ modernizacja istniejącej infrastruktury oraz realizacja nowych przedsięwzięć- zwłaszcza w zakresie kanalizacji i komunikacji (drogi i chodniki) ➤ Wsparcie ze strony władz wojewódzkich ➤ Korzystna struktura własności ➤ Korzystne warunki dla MŚP ➤ większe nakłady finansowe dla instytucji kultury ➤ dofinansowanie infrastruktury sportowej ➤ rozwój bazy turystyczno -rekreacyjnej ➤ zwiększenie dostępności do boisk sportowych ➤ budowa ogólnodostępnych obiektów sportowych ➤ rozwój i poprawa stanu infrastruktury drogowej i pieszej ➤ możliwość pozyskiwania funduszy na remont i modernizację budynków ze środków pomocowych Unii Europejskiej ➤ podniesienie walorów estetycznych obiektów zabytkowych np. Kościoł w wyniku procesów rewitalizacyjnych ➤ możliwość adaptacji obszarów do nowych funkcji w ramach procesu rewitalizacji (m.in. poprzez rozwój przestrzeni publicznych wokół zalewu) ➤ tworzenie warunków przestrzenno – technicznych do organizowania aktywnego wypoczynku dla rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ograniczenie poziomu wydatków na inwestycje w kolejnych latach ➤ brak środków na współfinansowanie inwestycji uzyskujących wsparcie z innych źródeł ➤ postępująca degradacja obiektów ➤ mała zdolność do współdziałania operatorów branż turystyczno- rekreacyjnych ➤ niewystarczająca infrastruktura dla działań kulturalnych ➤ dominująca rola miasta Mielec jako miejsca imprez i promocji kulturalnych dla mieszkańców gminy ➤ ograniczenie poziomu wydatków na inwestycje w kolejnych latach ➤ brak środków na współfinansowanie inwestycji uzyskujących wsparcie z innych źródeł ➤ małe zainteresowanie za strony władz wojewódzkich

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

ANALIZA SWOT – SFERA GOSPODARCZA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Potencjał wewnętrzny	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ tradycja i duże doświadczenie w rolnictwie ➤ rozwój form produkcji rolnej ekologicznej ze względu na dobry rodzaj gleb i wolne tereny pod inwestycje ➤ możliwość prowadzenia ekologicznych upraw ➤ gmina o dużym potencjale turystycznym ➤ dobry potencjał dla rozwoju różnych form turystyki i związanych z nią usług – tereny leśne ➤ przedsiębiorczość, pracowitość i aktywność mieszkańców – duże zasoby siły roboczej ➤ przewaga przedsiębiorstw prywatnych wspieranych przychylną działalnością władz gminnych i instytucji lokalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ słaba infrastruktura turystyczna ➤ niedostateczna ilość wytyczonych szlaków i ścieżek turystycznych ➤ brak bazy noclegowej na wysokim poziomie ➤ brak dobrej i taniej gastronomii ➤ brak funduszy ➤ niski poziom dochodu gminy w przeliczeniu na mieszkańca ➤ gleby orne (większość kl.3 i 4) ➤ brak gleb ornych kl.1 ➤ mała powierzchnia gospodarstw – struktura gospodarstw rolnych, duże rozdrobnienie ➤ niewystarczająco rozwinięta sieć usług rolniczych ➤ słaba promocja produktów rolnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
Czynniki zewnętrzne	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wypromowanie gospodarstw agroturystycznych ➤ wzrost zainteresowania aktywnym wypoczynkiem i agroturystyką ➤ wzrastająca umiejętność poszukiwania pozabudżetowych źródeł wspierania inwestycji gminnych ➤ współpraca z miastem, powiatem i województwem ➤ organizowane kursy kwalifikacji rolniczej ➤ rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego ➤ korzystne warunki glebowo-klimatyczne do rozwijania produkcji żywności ekologicznej ➤ wzrost zainteresowania zdrową żywnością ➤ wykorzystanie położenia w regionie, do którego skierowana będzie duża ilość 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ brak tradycji korzystania z istniejących walorów gminy ➤ niestabilny i skomplikowany system prawny, szczególnie podatkowy ➤ słaba i zbiurokratyzowana polityka kredytowa dla przedsiębiorstw i rolnictwa ➤ wysokie koszty scalania gruntów ➤ niezadawalająca rolników polityka rolna państwa ➤ konkurencyjność towarów z Unii Europejskiej w kontekście jej rozszerzenia i likwidacji barier celnych ➤ brak znaczących inwestycji w sektorze rolno-spożywczym potrzebnych do zwiększania produkcji i konkurencyjności ➤ wysoki poziom konkurencyjności przedsiębiorców z innych gmin ➤ niestabilna polityka cenowa produktów rolnych

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

<p>środków pomocniczych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ryzyko w podejmowaniu działalności gospodarczej ➤ ograniczona wiedza i skomplikowana procedura pozyskiwania środków z UE
-----------------------------	---

ANALIZA SWOT – SFERA SPOŁECZNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Potencjał wewnętrzny	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wysoko wykwalifikowana kadra nauczycielska ➤ dobrze przygotowana kadra pomocy socjalnej ➤ dobrze rozwinięta sieć placówek wychowania przedszkolnego ➤ dobrze rozwinięta i funkcjonująca sieć szkół podstawowych i gimnazjalnych ➤ dobre wyposażenie szkół ➤ dobra podstawowa opieka zdrowotna ➤ dobrze rozwinięta sieć placówek usługowo-handlowych ➤ inwestowanie rodziców w rozwój i wykształcenie dziecka ➤ silne poczucie tożsamości lokalnej ➤ dodatni bilans migracyjny ➤ aktywne postawy mieszkańców ➤ dobry klimat społeczny do rozwoju wolontariatu, organizacji pozarządowych inicjatyw obywatelskich ➤ aktywnie działające Koło Gospodyń Wiejskich ➤ liczne obiekty zabytkowe 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ brak na terenie gminy placówek opiekuńczo-wychowawczej ➤ nieadekwatna do potrzeb liczba zatrudnionych pracowników pomocy społecznej ➤ brak żłobków ➤ wysoki odsetek zatrudnienia w rolnictwie ➤ niekorzystna struktura wykształcenia ➤ wysokie bezrobocie długotrwałe zarówno wśród mężczyzn, kobiet i ludzi młodych ➤ występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia ➤ niska dostępność doksztalcenia ustawicznego na obszarach wiejskich ➤ niski poziom wykształcenia bezrobotnych długotrwałe ➤ brak szkolnictwa ponadpodstawowego ➤ emigracja młodych i utalentowanych mieszkańców do większych aglomeracji ➤ brak instytucji, organizacji integrujących mieszkańców danych sołectw ➤ brak odpowiedniej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej dla dzieci i młodzieży na znacznej części obszarów ➤ brak miejsc i propozycji atrakcyjnego spędzania wolnego czasu zarówno dla młodzieży jak i osób starszych ➤ brak kina i basenu ➤ niewystarczająca oferta zagospodarowania

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	
SZANSE	ZAGROŻENIA
Czynniki zewnętrzne	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozbudowa i modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej ➤ wykorzystanie położenia w regionie, do którego skierowana będzie duża ilość środków pomocowych ➤ rozbudowa i modernizacja funkcjonującej infrastruktury kulturalnej np. budowa centrum kultury ➤ utrzymanie wysokiego poziomu cyklicznych imprez kulturalnych np. święto plonów, przegląd wieńca dożynkowego ➤ promocja walorów kulturowych gminy ➤ zwiększenie dotacji na szkolenie młodych rolników ➤ programy pomocowe Unii Europejskiej na rozwój zasobów ludzkich 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ degradacja posiadanych zasobów ➤ niskie nakłady finansowe na modernizację obecnej bazy ➤ powiększające się różnice w dochodach ludności ➤ niekonsekwentna polityka państwa wobec terenów wiejskich ➤ brak środków na remonty, modernizację i budowę nowych budynków użyteczności publicznej ➤ migracja młodych ludzi – wyludnianie się wsi ➤ niski poziom integracji społecznej

VI IDENTYFIKACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK

Pogłębiona diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych dokonana na potrzeby opracowania Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Czermin oraz Analiza SWOT, pozwoliła na identyfikację negatywnych zjawisk występujące na terenie gminy Czermin.

Analizie podlegało występowanie negatywnych zjawisk w sferze: środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, gospodarczej oraz społecznej.

Negatywne zjawiska ŚRODOWISKOWE:

1. Niewykorzystanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy do jej rozwoju.
2. Wycinka lasów.
3. Zagrożenie powodziowe terenów, na których potencjalnie może rozwijać się infrastruktura turystyczno-rekreacyjna

**SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

4. Występujące zagrożenie powodziowe spowodowane niedrożnością rowów i przepustów.
5. Dominacja przestarzałego i nieefektywnego systemu grzewczego.
6. Niewystarczająca świadomość mieszkańców w zakresie racjonalnego wykorzystania energii i źródeł odnawialnych.
8. Zanieczyszczenie powietrza spowodowane wykorzystywaniem paliw konwencjonalnych do ogrzewania mieszkań.
9. Niski udział energii odnawialnej w bilansie energetycznym.

Negatywne zjawiska PRZESTRZENNO- FUNKCJONALNE I TECHNICZNE:

1. Brak przestrzeni do organizacji projektów kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych.
2. Niewystarczająca infrastruktura oświatowa, turystyczna, kulturalna i sportowa.
3. Mała ilość infrastruktury rekreacyjnej, gastronomicznej, noclegowej lub jej zły stan.
4. Niewystarczająca i nie w pełni gwarantująca zapotrzebowanie infrastruktura oświatowa na terenie gminy.
5. Brak żłobka w Czerminie.
6. Mała ilość infrastruktury kulturalnej nierozwiązująca problemów spędzania czasu wolnego przez mieszkańców.
7. Mała ilość infrastruktury turystycznej, co hamuje rozwój tego sektora.
8. Mała ilość infrastruktury rekreacyjnej lub jej zły stan na obszarze rewitalizowanym – niemożność rozwoju sektorów tzw. około rekreacyjnych np. gastronomia, baza noclegowa,
9. Niedostateczna infrastruktura sportowa.
10. Niedostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.
11. Brak ścieżek rowerowych i pieszych.
12. Niezadawalający standard przestrzeni publicznej (centra wsi nie są zagospodarowane kompleksowo, tzn. brak odpowiednich połączeń komunikacyjnych z obiektami użyteczności publicznej i infrastruktury towarzyszącej, tj. brak parkingów, chodników, oświetlenia, małej architektury, zieleni urządzonej wokół budynków).
13. Nieprawidłowość i uciążliwość obecnego systemu komunikacyjnego w szczególności:
 - brak chodników przy drogach gminnych i powiatowych,
 - zły stan techniczny nawierzchni części dróg gminnych i powiatowych,
 - ograniczony komfort poruszania po drogach,
 - brak bezkolizyjnych przejść dla pieszych,
 - utrudniony dojazd do posesji,
 - brak progów zwalniających.
14. Słaby system komunikacji przewozów osobowych.

Negatywne zjawiska GOSPODARCZE:

1. Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych pod rozwój i prowadzenie działalności gospodarczej
2. Brak zachęt inwestycyjnych dla inwestorów.
3. Spadek liczby przedsiębiorstw na terenie gminy.
4. Brak dużych podmiotów gospodarczych z kapitałem zewnętrznym, zapewniających miejsca pracy i rozwój infrastruktury.
5. Brak stref gospodarczo-usługowych.
6. Mała liczba inwestorów.

**DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

Negatywne zjawiska SPOLECZNE:

1. Niezadawalająca pod względem ilościowym i jakościowym oferta miejsc pracy w stosunku do potrzeb.
2. Odływ młodzieży (w szczególności wykształconej) do większych ośrodków miejskich.
3. Bezrobocie wśród młodych osób - skłaniające ich do wyjazdu z gminy.
4. Brak atrakcyjnych warunków do zatrudniania młodych ludzi - niskie kwalifikacje osób bezrobotnych.
5. Brak wsparcia w postaci doradztwa w zakresie rynku pracy i przedsiębiorczości.
6. Brak koordynacji w zakresie promocji gospodarczej i kompleksowej obsługi inwestora.
7. Stałe ubożenie społeczeństwa.
8. Obojętność społeczna.
9. Słabe dostosowanie oferty edukacyjnej do lokalnego rynku pracy.
10. Brak środków własnych gminy na organizowanie pozalekcyjnych form rozwijania zainteresowań i uzdolnień w szkołach.
11. Brak ogólnodostępnego centrum kultury
12. Mała ilość infrastruktury kulturalnej nierozwiązująca problemów spędzania czasu wolnego przez mieszkańców
13. Trudności związane z występującymi barierami społecznymi i architektonicznymi.
14. Niedostateczna dbałość o czystość i estetykę otoczenia.
15. Mała liczba miejsc, które spełniałyby w miejscowości funkcje integracyjne dla mieszkańców.
16. Mała liczba działań skierowanych do osób niepełnosprawnych.
17. Mała liczba działań skierowanych do osób młodych.

6.1 WSKAŹNIKI NEGATYWNYCH ZJAWISK

Dla gminy Czermin dokonano szczegółowej analizy wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego w oparciu o wskaźniki zjawisk społecznych oraz zjawisk gospodarczych, technicznych i środowiskowych wykazanych dla poszczególnych jednostek terytorialnych gminy Czermin.

6.1.1 WSKAŹNIKI ZJAWISK SPOLECZNYCH

BEZROBOCIE I WSKAŹNIK OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO

Tabela 15. STOPA BEZROBOCIA. Stan na 31 grudnia 2016 rok

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba ludności	Liczba osób bezrobotnych	Ludność w wieku produkcyjnym	WSKAŹNIK OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO (jako stosunek ludności w wieku nieprodukcyjnym do ludności w wieku produkcyjnym)	STOPA BEZROBOCIA
1	Breń Osuchowski	530	18	322	65%	6%

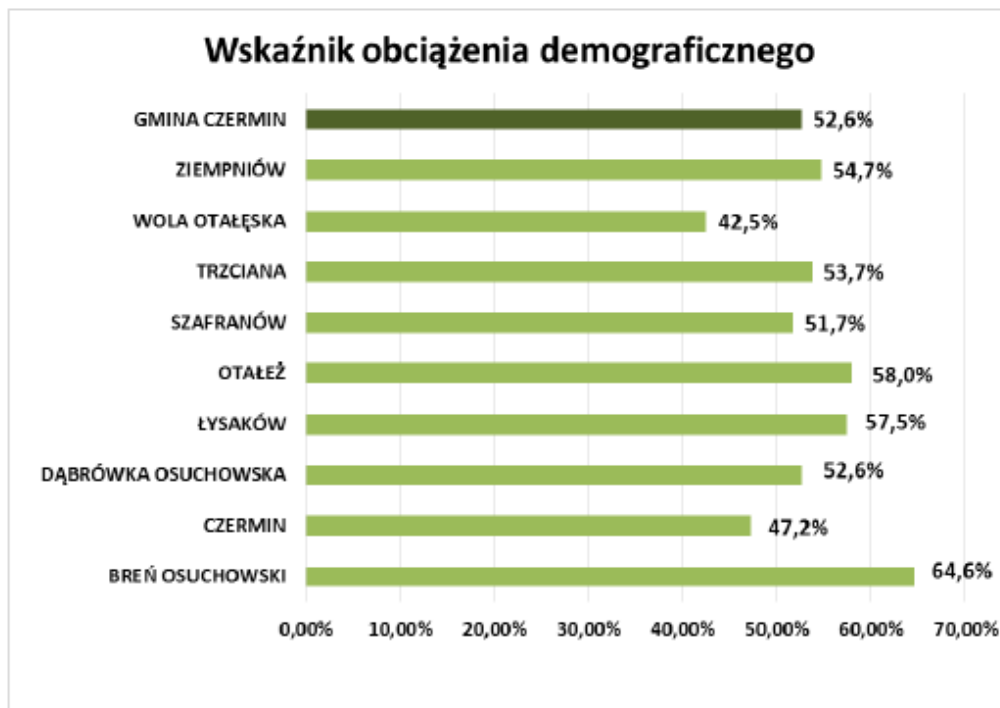
**DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

2	Czermin	1966	76	1336	47%	6%
3	Dąbrówka Osuchowska	435	8	285	53%	3%
4	Łysaków	844	25	536	57%	5%
5	Otałęż	722	22	457	58%	5%
6	Szafranów	267	7	176	52%	4%
7	Trzciana	1348	41	877	54%	5%
8	Wola Otałęska	436	11	306	42%	4%
9	Ziempniów	543	21	351	55%	6%
Ogółem Gmina Czermin		7091	229	4646	53%	5%
STOPA BEZROBOCIA Stosunek liczby osób bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym (liczba osób w wieku 18-59 lub 64 lata)						

Źródło: Urząd Gminy Czermin

Wykres 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego gminy Czermin

Źródło: Opracowanie własne

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

Wskaźnik obciążenia demograficznego pokazuje dosyć jasno, że struktura demograficzna gminy Czermin jest niekorzystna tym samym odzwierciedlając trend emigracji ludzi młodych w wieku produkcyjnym do większych miejscowości. Wówczas w sołectwach pozostają ludzie w wieku nieprodukcyjnym i taka właśnie grupa jest dość liczna w całej Gminie. Wskaźnik obciążenia demograficznego prawie we wszystkich sołectwach przekracza 50%. Najbardziej niekorzystna sytuacja ma miejsce w Brniu Osuchowskim, gdzie na 530 mieszkańców – aż 208 osób jest w wieku nieprodukcyjnym. Średni wskaźnik obciążenie demograficznego dla całej gminy Czermin wynosi 53%. Problemy obciążenia demograficznego w szczególności dotyczą również obszary miejscowości Otałęż oraz Łysaków. Być może zadania rewitalizacyjne wprowadzone w tych sołectwach przyczynia się do mniejszej emigracji ludzi w wieku produkcyjnym, którzy znajdują miejsca pracy w nowych przedsiębiorstwach.

Skutki wysokiego obciążenia demograficznego mogą częściowo być kompensowane przez dobrą sytuację na rynku pracy, dlatego kolejnym poddanym analizie wskaźnikiem jest poziom stopy bezrobocia.

Wykres 5. Wskaźnik stopy bezrobocia gminy Czermin

Źródło: Opracowanie własne

Wysoka stopa bezrobocia jest jednym z podstawowych wskaźników obciążenia społecznego. Wysokie bezrobocie wskazuje, bowiem na niewykorzystany potencjał ludzki. Długotrwałe, chroniczne bezrobocie może prowadzić do wykluczenia społecznego. Co więcej długie pozostawanie bez pracy często przekłada się na powstawanie kolejnych problemów społecznych, w tym min.: znaczne koszty materialne związane z utrzymaniem bezrobotnych oraz służb zajmujących się ich problemami i obsługą, spadek dochodów rodzin, rozszerzenie się społecznych kręgów ubóstwa,

**DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

degradację psychiczną i moralną osób pozostających bez pracy (poczucie beznadziejności, pesymizm, uczucie bezużyteczności, depresja itp.) a często także zjawiska patologii społecznej - alkoholizm, narkomania, przestępczość itd.

Nasza analiza wykazała, że najwyższy wskaźnik bezrobocia występuje w Ziempiowie, Czerminie oraz w Brniu Osuchowskim.

PRZESTĘPCZOŚĆ I WYKROCZENIA

Tabela 16. WSKAŹNIK POZIOMU PRZESTĘPCZOŚCI I WYKROCZEŃ. Stan na 31 grudnia 2016 rok

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba przestępstw i wykroczeń w roku 2015	Liczba przestępstw i wykroczeń w roku 2016	WSKAŹNIK POZIOMU PRZESTĘPCZOŚCI I WYKROCZEŃ na 31.12.2016
1	Breń Osuchowski	15	3	6
2	Czermin	15	22	11
3	Dąbrówka Osuchowska	5	4	9
4	Lysaków	8	3	4
5	Otałęż	8	4	6
6	Szafranów	6	1	4
7	Trzciana	12	14	10
8	Wola Otałęska	6	3	7
9	Ziempiów	8	2	4
WSKAŹNIK POZIOMU PRZESTĘPCZOŚCI I WYKROCZEŃ W % Liczba przestępstw (przeciwko życiu i zdrowiu oraz przeciwko mieniu) na 1 tys. ludności				

Źródło: Komisariat Powiatowa Policji w Mielcu

Wykres 6. Wskaźnik poziomu przestępczości i wykroczeń - wykroczenia na 1000 mieszkańców w roku 2016

Źródło: Opracowanie własne

Głównym wskaźnikiem jakim posłużyliśmy się w naszej analizie stopnia nasilenia przestępczości jest ilość wykroczeń do jakich doszło na zdefiniowanych obszarach gminy Czermin na 1000 mieszkańców oraz dynamika wzrostu/spadku ilości wykroczeń. Na uwagę zasługuje bardzo wysokie różnicowanie nasilenia przestępczości w analizowanej gminie.

Oprócz oczywistych negatywnych skutków społecznych zjawisko przestępczości może stanowić istotny czynnik hamujący rozwój turystyki, co w szczególności dotyka okolice zalewu. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na bardzo duży stopień nasilenia pozostałych fundamentalnych wskaźników obciążenia społecznego (obciążenia demograficznego i bezrobocia) występujących w ww. obszarze gminy. Wskaźniki poddane analizie do tego miejsca tj. wskaźnik obciążenia demograficznego, bezrobocie oraz nasilenie przestępczości składają się na sumaryczny wskaźnik obciążenia społecznego. Wskaźnik został skalkulowany na bazie wystandaryzowanych wartości wyżej wymienionych miar cząstkowych i został przedstawiony w ostatniej części naszej analizy poświęconej delimitacji obszarów zdegradowanych.

**DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

Wskaźnik obciążenia społecznego stanowi jedno z podstawowych kryterium dla wskazania obszarów wymagających objęcia programem rewitalizacji.

KAPITAŁ SPOLECZNY

Tabela 17. FUNDACJE, STOWARZYSZENIA I ORGANIZACJE SPOŁECZNE ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON. Stan na 31 grudnia 2016 rok

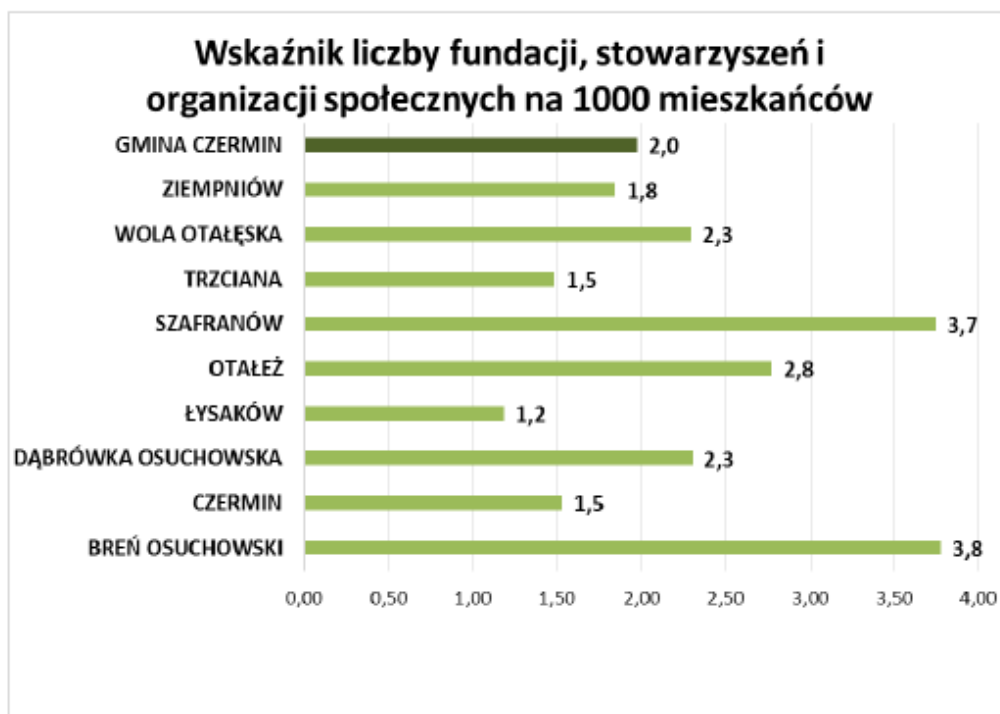
Lp.	Jednostka terytorialna	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	WSKAŹNIK POZIOMU KAPITAŁU SPOLECZNEGO (LICZBA FUNDACJI, STOWARZYSZEŃ I ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW)
1	Breń Osuchowski	2	4
2	Czermin	3	2
3	Dąbrówka Osuchowska	1	2
4	Łysaków	1	1
5	Otałęż	2	3
6	Szafranów	1	4
7	Trzciana	2	1
8	Wola Otałęska	1	2
9	Ziempniów	1	2
WSKAŹNIK POZIOMU KAPITAŁU SPOLECZNEGO Liczba organizacji społecznych (fundacje, stowarzyszenia) na 1 tys. ludności			

Źródło: Urząd Gminy Czermin

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

Wykres 7. Wskaźnik poziomu kapitału społecznego – Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Ważnym kryterium w ocenie relatywnej kondycji danego obszaru jest jego potencjał do zapewnienia odpowiedniego rozwoju kapitału ludzkiego.

Wskaźniki wybrane do analizy tego zagadnienia z jednej strony determinowane były dostępnością wiarygodnych i aktualnych danych, a z drugiej strony charakterem gminy Czermin. Charakter gminy sprawia, że lokalna administracja ma ograniczone (w porównaniu do większych aglomeracji) możliwości w zakresie zapewnienia szerokiego dostępu do kultury, edukacji pozaformalnej, sportu itp.. Z tego względu uważamy, że potencjał lokalnej społeczności do samoorganizowania się w różnorodnych stowarzyszeniach, fundacjach i organizacjach społecznych stanowi w tym przypadku bardzo dobre odzwierciedlenie kondycji kapitału ludzkiego w analizowanej społeczności.

W omawianym kontekście zdecydowanie najkorzystniejszą sytuacją przedstawia się w Brniu Osuchowskim i Szafranowie. Największe skupiska organizacji pozarządowych zlokalizowane są w centralnej części gminy. Fakt ten może wynikać z obiektywnych czynników takich jak dostępności infrastruktury gospodarczej i lokalowej, bliskości lokalnej administracji oraz dogodnej lokalizacji. Niemniej jednak gmina powinna przedsięwziąć działania, które zwiększą dostępność ww. organizacji pozarządowych dla społeczności zamieszkującej pozostałą część gminy, w której występują zdecydowanie mniejsze możliwości związane z aktywną partycypacją w organizacjach, stowarzyszeniach i fundacjach.

6.1.2 WSKAŹNIKI ZJAWISK GOSPODARCZYCH

AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

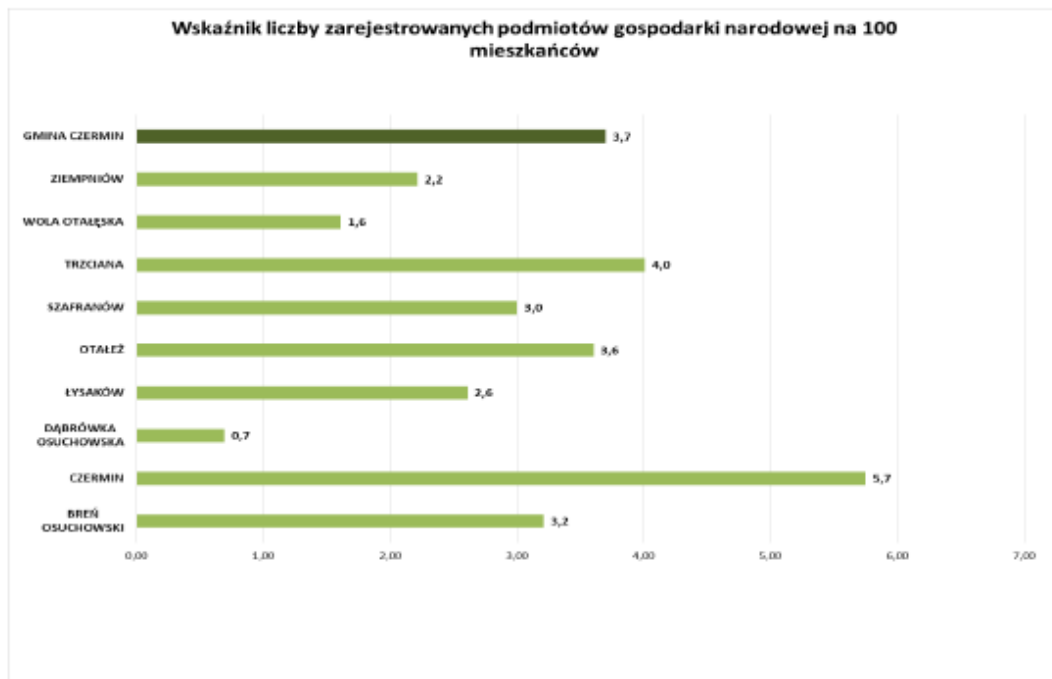
Tabela 18. Wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej

LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ Stan na 31 grudnia 2016 rok			
Lp.	Jednostka terytorialna	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w REGON	WSKAŹNIK PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 100 mieszkańców)
1	Breń Osuchowski	17	3,21
2	Czermin	133	5,75
3	Dąbrówka Osuchowska	3	0,69
4	Łysaków	22	2,61
5	Otałęż	26	3,6
6	Szafranów	8	3,00
7	Trzciana	54	4,01
8	Wola Otałęska	7	1,61
9	Ziempniów	12	2,21

Źródło: Urząd Gminy Czermin

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

Wykres 8. Wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej – Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Ilość podmiotów gospodarki narodowej w relacji do ilości mieszkańców jest istotnym wskaźnikiem odzwierciedlającym poziom aktywności ekonomicznej wśród lokalnej społeczności. Wysoka wartość wskaźnika wskazuje na dobrą kondycję lokalnej gospodarki, z kolei niski poziom wskaźnika oznacza sytuację niekorzystną. Analiza statystyk opisowych wykazuje dużą dysproporcję w wielkości pomiędzy jednostkami terytorialnymi gminy Czermin. Dysproporcje pomiędzy potencjałem gospodarczym obserwowane pomiędzy obszarami wpisują się w ogólne trendy obserwowane na poziomie kraju. Najwięcej firm zarejestrowanych jest w Czerminie 113 podmiotów, natomiast najmniej w Dąbrówce Osuchowskiej tylko 3 podmioty.

**DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

6.1.3 WSKAŹNIKI DODATKOWE

Tabela 19. Wskaźniki dodatkowe przestrzenno -funkcjonalne - SFERA TECHNICZNA

INFRASTRUKTURA DROGOWA - Gmina Czermin				
Lp.	Jednostka terytorialna	Długość dróg publicznych – gminnych [w km]	Długość dróg wyposażonych w oświetlenie nocne [w km]	Długość dróg gminnych (publicznych i wewnętrznych) wymagających remontu lub modernizacji w %
1	Breń Osuchowski	8,20	0,67	50%
2	Czermin	6,02	2,00	80%
3	Dąbrówka Osuchowska	2,72	1,00	50%
4	Łysaków	9,09	2,07	70%
5	Otałęż	6,42	1,96	50%
6	Szafranów	3,82	1,05	60%
7	Trzciana	9,68	3,55	60%
8	Wola Otałęska	6,25	1,14	60%
9	Ziempniów	6,69	2,30	70%
Gmina Czermin		58,9	16,08	61,11%

Źródło: Zestawienie na podstawie danych Urzędu Gminy Czermin

Tabela 20. Wskaźniki dodatkowe przestrzenno -funkcjonalne - SFERA TECHNICZNA

SIEĆ WPODOCIĄGOWA / SIEĆ KANALIZACYJNA								
L p.	Jednostka terytorialna	Istnieje ca sieć wodociągowa [w km]	Liczba budynków korzystających z sieci wodociągowej	Istnieje ca sieć kanalizacyjna [w km]	Liczba budynków mieszkalnych	Liczba budynków korzystających z sieci kanalizacyjnej lub przydomowych oczyszczalni ścieków	Odsetek budynków mieszkalnych podłączonych do:	
							Sieci wodociągowej (%)	Sieci kanalizacyjnych lub przydomowych oczyszczalni (%)
1	Breń Osuchowski	14,8	151	-	156	12	96,8	7,7
2	Czermin	26,8	500	29,71	509	395	98,2	77,6
3	Dąbrówka Osuchowska	6,7	119	-	122	3	97,5	2,5
4	Łysaków	20,2	200	-	206	18	97	8,7

**DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN**

5	Otałęż	10,4	205	17,53	211	191	97,2	90,5
6	Szafranów	3,8	80	-	82	6	97,5	7,3
7	Trzciana	12,8	290	-	302	26	96	8,6
8	Wola Otałęska	9,8	115	12,7	120	88	95,8	73,8
9	Ziempniów	13,35	128	-	131	6	97,7	4,5
Gmina Czermin - ogółem		118,65	1788	59,94	1839	745	97,2	40,5

Źródło: Zestawienie na podstawie danych Urzędu Gminy Czermin

Tabela 21. Wskaźniki dodatkowe przestrzenno -funkcjonalne - SFERA TECHNICZNA

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA - Gmina Czermin					
Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba budynków użyteczności publicznej	Liczba budynków użyteczności publicznej wymagająca remontu i modernizacji	Liczba obiektów zabytkowych wg rejestru zabytków -	Liczba obiektów zabytkowych wymagająca remontu i modernizacji - ogółem
1	Breń Osuchowski	3	1		
2	Czermin	15	5	2	1
3	Dąbrówka Osuchowska	2	1	1	
4	Lysaków	2	1	1	
5	Otałęż	2	1		
6	Szafranów	1	-		
7	Trzciana	5	3		
8	Wola Otałęska	1	-		
9	Ziempniów	3	2		
Gmina Czermin		34	14	4	1

Źródło: Zestawienie na podstawie danych Urzędu Gminy Czermin

Wykres 9. Wskaźniki dodatkowe przestrzenno – funkcjonalne – Liczba budynków użyteczności publicznej na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

VII. DELIMITACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji obszarem zdegradowanym określa się taki obszar, który znajduje się w zapaści z powodu intensyfikacji negatywnych zjawisk społecznych, w tym w szczególności zjawisk takich jak bezrobocie, obciążenie demograficzne, przestępczość, niski poziom kapitału społecznego, a także niewystarczający poziom uczestnictwa

w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto obszar zdegradowany musi charakteryzować się występowaniem na nim co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych.

Delimitację obszaru zdegradowanego oparto na podstawie obiektywnych mierników określających stopień w jakim dane zjawisko negatywne obciąża określony obszar oraz z uwzględnieniem wyników przeprowadzonych konsultacji społecznych.

Dane statystyczne jakie posłużyły do obliczenia poszczególnych wskaźników pochodzą z oficjalnych źródeł co zapewnia ich wiarygodność i pełną weryfikowalność.

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego w oparciu o zebrane dane statystyczne określono następujące mierniki:

- Wskaźnik obciążenia demograficznego;
- Wskaźnik stopy bezrobocia;
- Wskaźnik poziomu przestępczości i wykroczeń;
- Wskaźnik poziomu kapitału społecznego;
- Wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej
- Wskaźnik ilości osób korzystających z pomocy społecznej
- Wskaźniki sfery technicznej

Wskaźniki zostały skalkulowane w taki sposób, aby możliwe było rozróżnienie intensywności nasilenia danego zjawiska negatywnego w celu zapewnienia porównywalności z pozostałymi obszarami gminy. W dalszym kroku dokonano standaryzacji poszczególnych wskaźników.

Celem standaryzacji jest pokazanie oddalenia danej zmiennej (wartości wskaźnika) dla określonego obszaru gminy Czermin od średniej wartości wskaźnika obliczonego dla całej gminy w relacji do wartości odchylenia standardowego danej zmiennej dla analizowanych obszarów gminy Czermin. Należy podkreślić, że wartości dodatnie zidentyfikowanych wskaźników oznaczają sytuację negatywną, natomiast ujemne sytuację pozytywną. Dodatkowo zróżnicowanie wartości danego wskaźnika wystandaryzowanego odzwierciedla odpowiednia wizualizacja. W celu prawidłowego zsumowania, w przypadku wskaźników o charakterze pozytywnym (tj. takich w przypadku, których ich wysoka wartość jest korzystna z punktu widzenia ocenianego zjawiska) - nadano im wartość ujemną mnożąc przez - 1.

Z punktu widzenia delimitacji obszarów zdegradowanych najważniejsze są wskaźniki z grupy wskaźników obciążenia społecznego, na które składają się miary określające: stopę bezrobocia, poziom obciążenia demograficznego oraz poziom przestępczości. Pozostałe kategorie wskaźników tj. wskaźniki poziomu kapitału społecznego, wskaźniki prowadzenia działalności gospodarczej oraz wskaźniki sfery technicznej miały znaczenie pomocnicze w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych.

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

Tabela 22. Zestawienie wskaźników delimitacyjnych

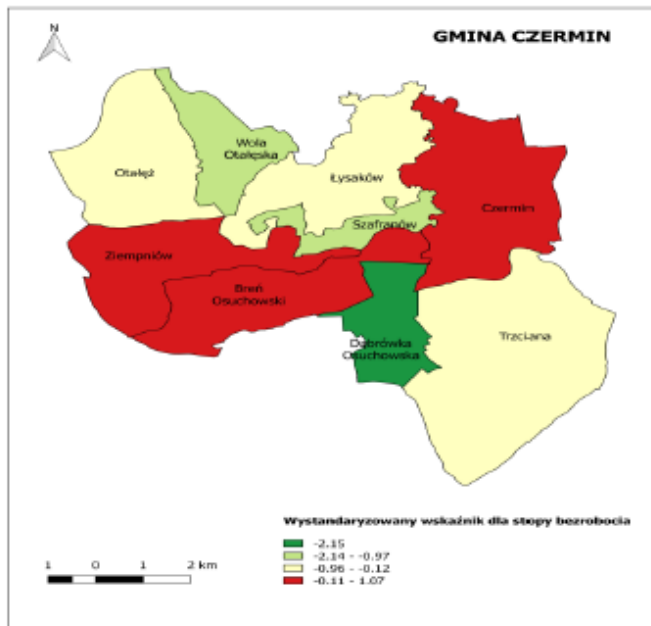
Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba ludności	WSKAŹNIKI OBCIĄŻENIA SPOŁECZNEGO						Sumaryczny wskaźnik obciążenia społecznego	WSKAŹNIK PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	WSKAŹNIKI SFERY TECHNICZNEJ							Sumaryczny wskaźnik sfery technicznej	WSKAŹNIKI SFERY ŚRODOWISKOWEJ		Sumaryczny wskaźnik sfery środowiskowej	Wskaźnik sumaryczny (Całkowity)
			Wystandaryzowany wskaźnik do stopy karłowatej	Wystandaryzowany wskaźnik obciążenia demograficznego	Wystandaryzowany wskaźnik ilości osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców w 2016	Wystandaryzowany wskaźnik ilości grantów na 100 mieszkańców (2016 r.)	Wystandaryzowany wskaźnik ilości funduszy na 100 mieszkańców	Wystandaryzowany wskaźnik uczestnictwa w życiu publicznym			Wystandaryzowany wskaźnik liczby podmiotów gospodarki narodowej na 100 mieszkańców	Wystandaryzowany wskaźnik obciążenia sieciami wodociągowymi i ściekowymi	Wystandaryzowany wskaźnik obciążenia sieciami energetycznymi	Wystandaryzowany wskaźnik obciążenia sieciami telekomunikacyjnymi	Wystandaryzowany wskaźnik obciążenia sieciami transportowymi	Wystandaryzowany wskaźnik obciążenia sieciami wodociągowymi	Wystandaryzowany wskaźnik obciążenia sieciami kanalizacyjnymi		Wystandaryzowany wskaźnik obciążenia sieciami energetycznymi	Wystandaryzowany wskaźnik obciążenia sieciami telekomunikacyjnymi		
1	BIEŃ SZUCHOWSKI	50	0,67	1,99	0,15	2,56	-2,01	-0,59	2,77	0,25	1,21	-1,11	0,59	0,93	-0,54	0,34	-1,59	0,16	-0,09	0,66	0,18	2,01
2	CZERMIN	196	0,77	0,91	-1,05	0,63	0,50	-1,34	-2,65	-1,09	-0,69	1,02	-1,26	-1,06	-1,68	0,24	1,59	-1,92	2,79	0,61	3,31	-1,87
3	SIERPIŃKA SZUCHOWSKA	405	-2,15	0,00	0,03	0,03	-0,26	0,06	-1,66	2,19	-1,10	-1,11	-0,40	1,08	0,12	0,39	-1,59	-2,64	-0,09	0,04	-1,33	-1,34
4	ŁYSAKÓW	94	-0,27	0,00	-0,09	0,34	0,00	1,07	2,45	0,79	0,51	0,66	0,19	0,90	1,04	0,39	-1,59	2,52	-0,09	0,73	-1,22	1,92
5	STALCZ	72	-0,12	0,00	-0,76	0,10	-0,09	0,10	-0,88	0,07	-0,27	-1,01	0,10	-1,02	1,20	0,39	-1,59	-3,11	-0,09	2,13	1,65	-0,76
6	SZAFARÓW	207	-0,97	-0,15	-1,29	1,06	-1,08	-1,55	-4,37	0,51	-0,02	0,07	0,45	0,94	0,66	-1,01	-1,59	-2,20	-0,09	0,06	0,37	-3,19
7	TRZCIANA	138	-0,25	0,10	1,78	0,43	0,55	0,02	2,64	-0,23	-1,08	-0,01	1,02	0,91	0,66	0,03	-1,59	1,33	-0,09	0,78	-1,26	1,83
8	WOLA STALESKA	405	-1,26	-1,09	-0,44	0,32	-0,26	0,06	-3,47	1,52	0,42	-0,41	1,00	-0,53	1,59	-1,01	-1,59	-0,93	-0,09	0,64	-1,12	-2,48
9	ŻEMPIŃÓW	50	1,07	0,34	1,02	0,07	0,15	0,98	0,42	1,08	-0,02	1,16	0,65	1,02	-0,42	1,12	-1,59	-0,19	-0,09	0,02	-1,31	3,06
GMINA CZERMIN		791																				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Czermin

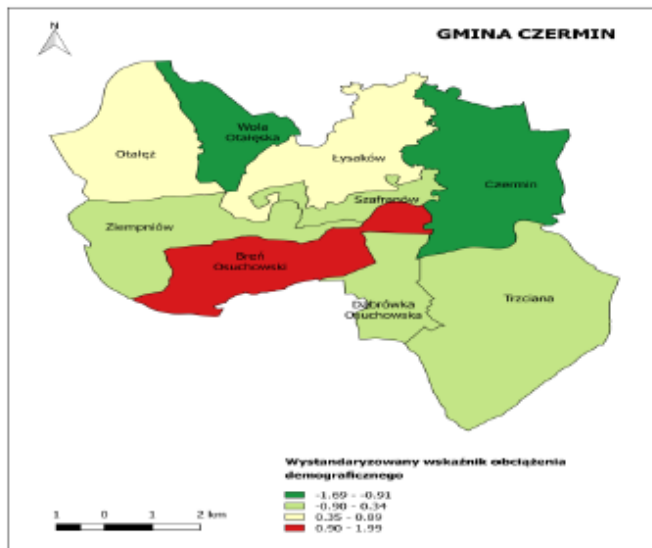
WSKAŹNIKI OBCIĄŻENIA SPOŁECZNEGO

Mapa 3. Wystandaryzowany wskaźnik dla stopy bezrobocia gminy Czermin

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 4. Wystandaryzowany wskaźnik obciążenia demograficznego gminy Czermin

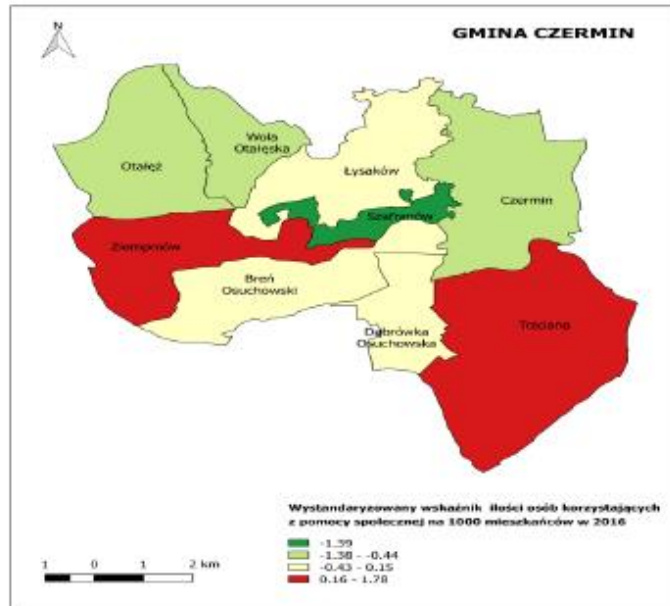

Źródło: Opracowanie własne

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

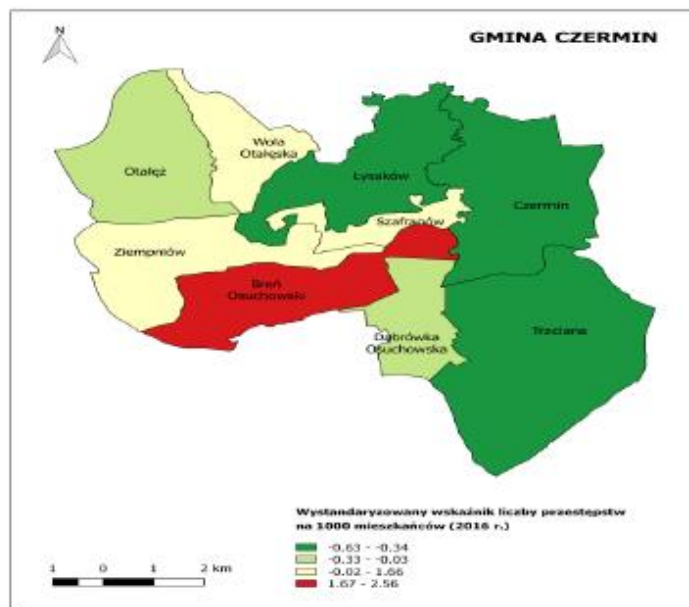

Mapa 5. Wystandaryzowany wskaźnik ilość osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w 2016 r. gminy Czermin

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 6. Wystandaryzowany wskaźnik przestępstw na 1000 mieszkańców gminy Czermin

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

Źródło: Opracowanie własne

Pod względem stopy bezrobocia zdecydowanie najmniej korzystnie wypada Ziempiów (wartość wskaźnika wystandaryzowanego wynosi 1,07), obszar Czermina (wartość wskaźnika wystandaryzowanego wynosi 0,77) oraz Breń Osuchowski (wartość wskaźnika wystandaryzowanego wynosi 0,67). W tym miejscowościach stopa bezrobocia wynosi 6%. Obciążenie demograficzne z kolei jest najwyższe w Brniu Osuchowskim (wartość wskaźnika wystandaryzowanego wynosi 1,99). W gminie Czermin, z pomocy społecznej korzystają najczęściej mieszkańcy Trziciany i Ziempiowa.

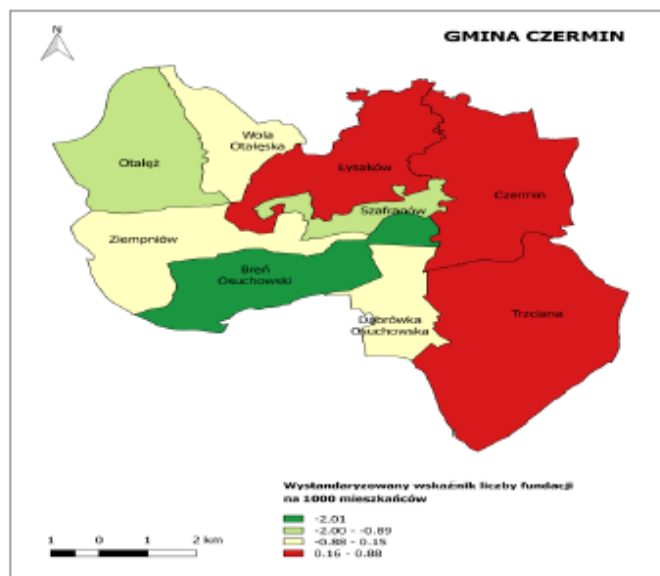
Najniekorzystniejsze wartości wskaźnika liczby przestępstw na 1000 mieszkańców w roku 2016 zdecydowanie wykazano na terenie Brnia Osuchowskiego (wartość wskaźnika wystandaryzowanego wynosi 2,56).

W ramach przyjętej metodologii wskaźniki z grupy wskaźników obciążenia społecznego składające się na sumaryczny wskaźnik obciążenia społecznego mają kluczowe znaczenie dla delimitacji obszarów zdegradowanych (ich łączna waga we wskaźniku sumarycznym wynosi 0,70). Pod względem obciążenia społecznego zdecydowanie najmniej korzystnie wypada Ziempiów, a w następnej kolejności Breń Osuchowski i Trzician.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że w ramach analizowanej gminy najkorzystniejszą sytuacją przedstawia się zdecydowanie w Szafranowie i w Woli Otalejskiej.

WSKAŹNIKI KAPITAŁU SPOŁECZNEGO

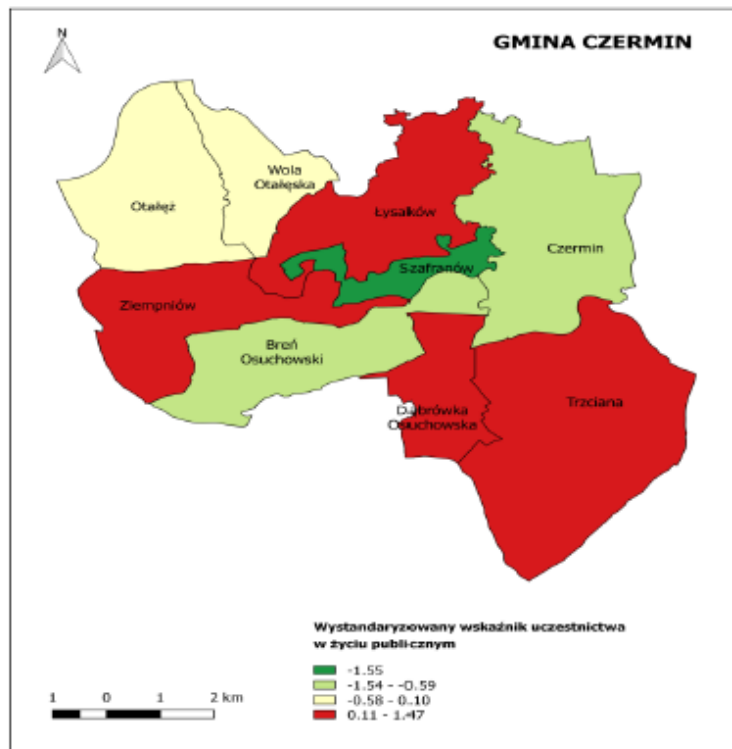
Mapa 7. Wystandaryzowany wskaźnik liczby fundacji na 1000 mieszkańców gminy Czermin

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 8. Wystandaryzowany wskaźnik uczestnictwa w życiu publicznym gminy Czermin

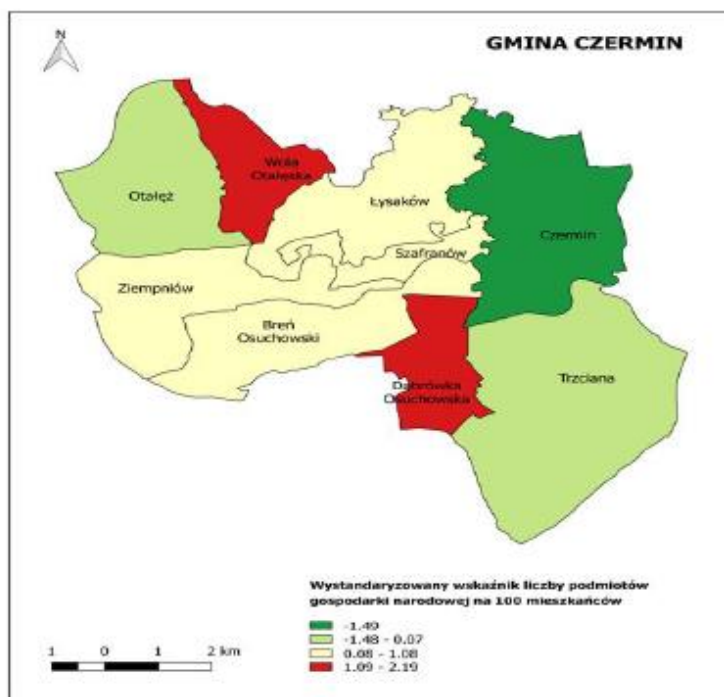
Źródło: Opracowanie własne

Odpowiedni poziom kapitału ludzkiego jak również zapewnienie odpowiedniej infrastruktury socjalnej i warunków dla jego rozwoju stanowi kolejny istotny punkt odniesienia w ramach przeprowadzonej analizy delimitacyjnej. W średniej i długiej perspektywie rozwój kapitału ludzkiego może wpływać hamująco na nasilenie się negatywnych zjawisk społecznych, w tym w szczególności poziomu przestępczości. Sumaryczny wskaźnik kapitału ludzkiego ma mniejsze znaczenie w kontekście określenia obszarów zdegradowanych.

WSKAŹNIK PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Mapa 9. Wystandaryzowany wskaźnik podmiotów gospodarki narodowej na 100 mieszkańców gminy Czermin

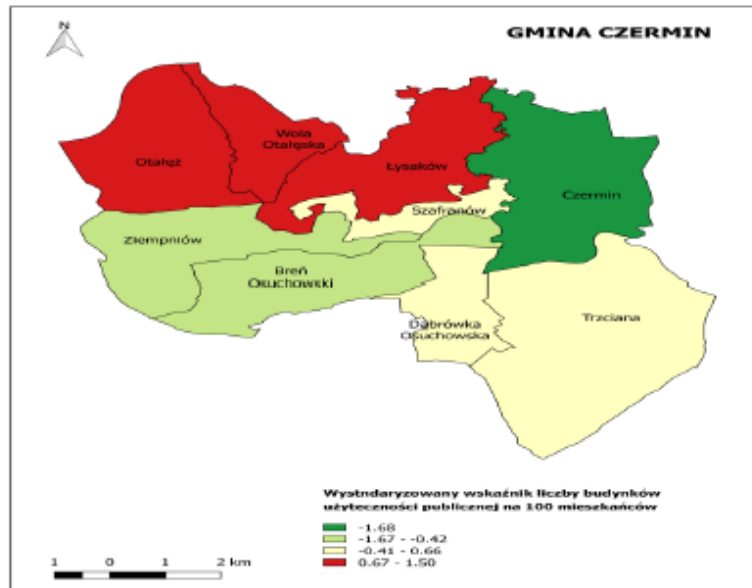
Źródło: Opracowanie własne

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

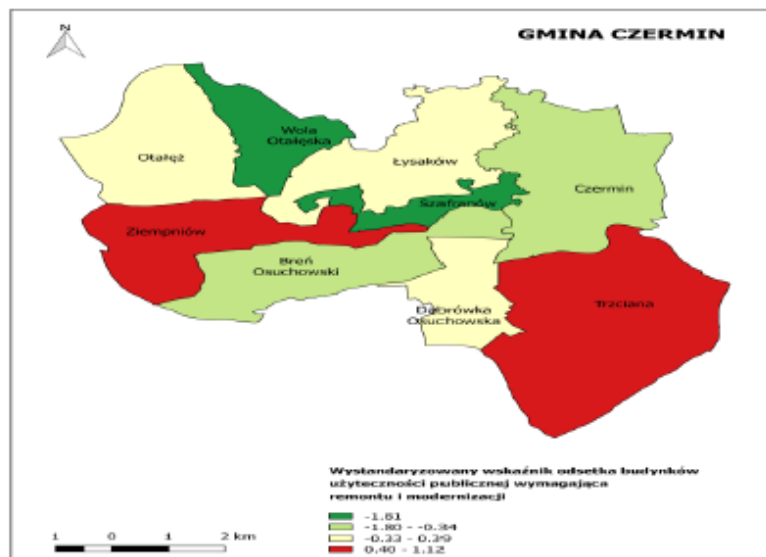
WSKAŹNIK SFERY TECHNICZNEJ

Mapa 10. Wystandaryzowany wskaźnik liczby budynków użyteczności publicznej na 100 mieszkańców gminy Czermin

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 11. Wystandaryzowany wskaźnik liczby budynków użyteczności publicznej wymagający remontu lub modernizacji

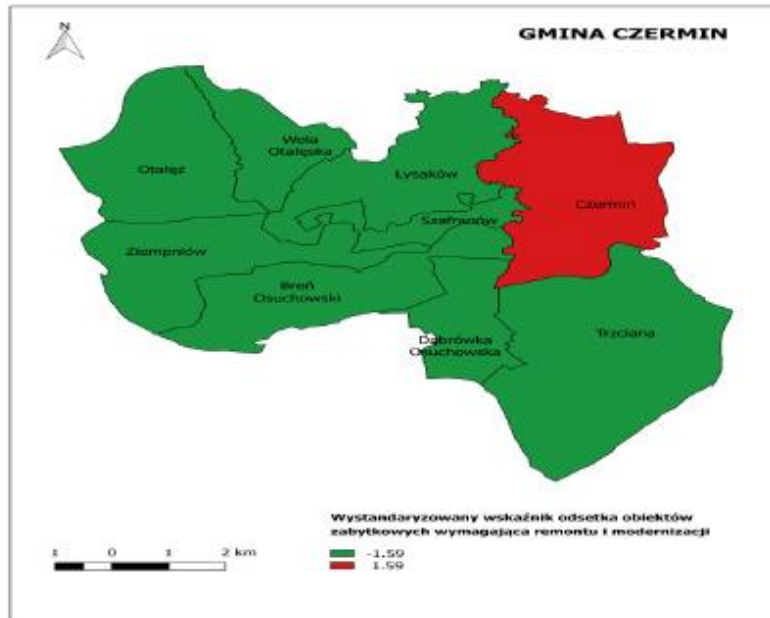

Źródło: Opracowanie własne

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

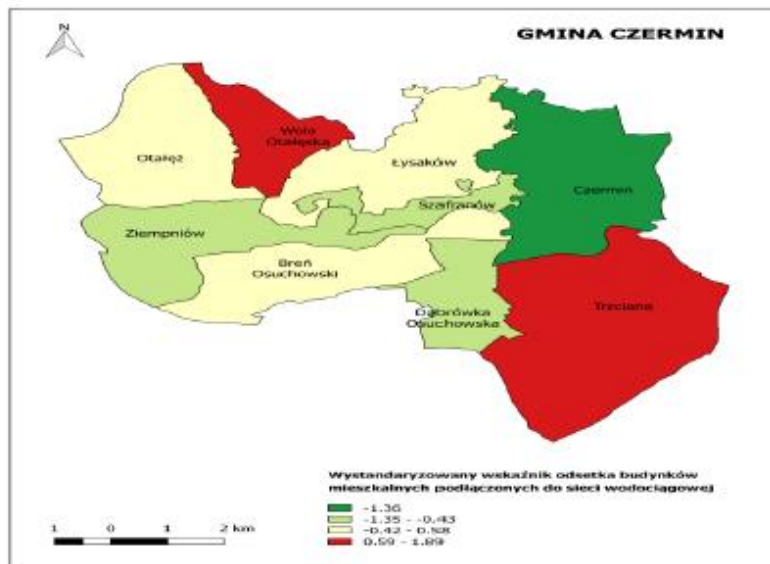

Mapa 12. Wystandaryzowany wskaźnik odsetka obiektów zabytkowych wymagająca remontu lub modernizacji

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 13. Wystandaryzowany wskaźnik odsetka budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej Gminy Czermin

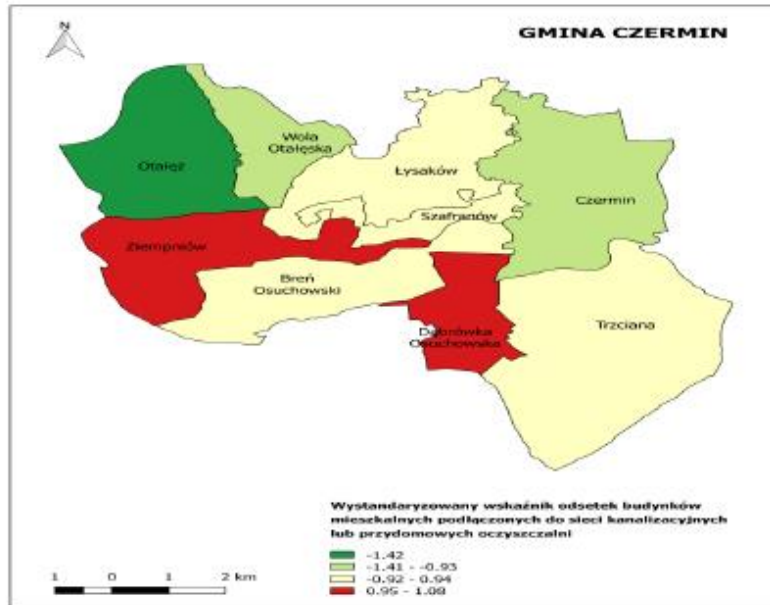

Źródło: Opracowanie własne

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

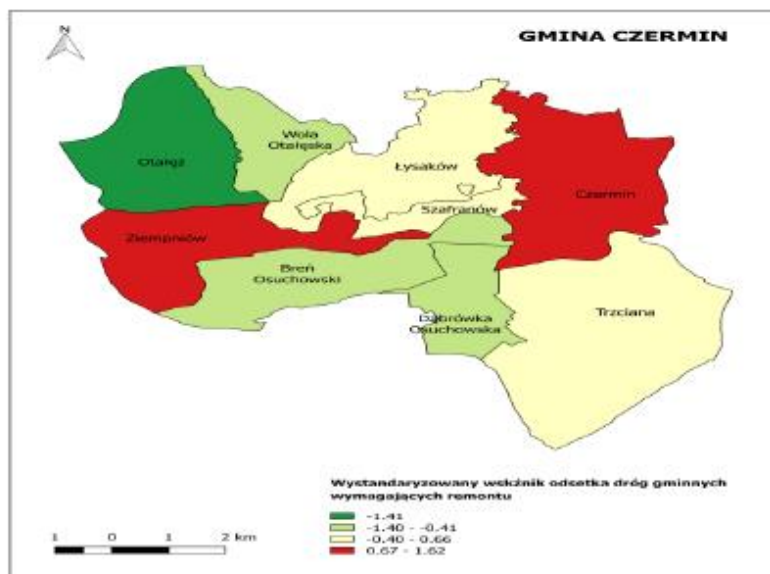

Mapa 14 Wystandaryzowany wskaźnik odsetka budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnych lub przydomowych oczyszczalni

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 15 Wystandaryzowany wskaźnik odsetka dróg gminnych wymagających remontu

Źródło: Opracowanie własne

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

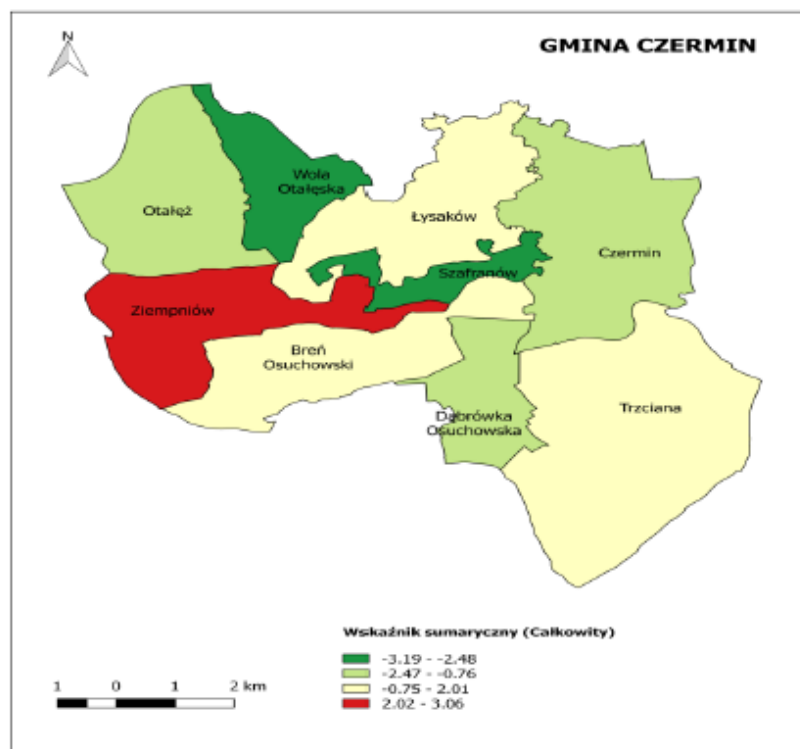

Pod względem wystandaryzowanego wskaźnika ilości budynków użyteczności publicznej na 100 mieszkańców najmniej korzystnie wypadają: Wola Otałęska, Łysaków oraz Otałęż, dla których wartość wskaźnika wystandaryzowanego wynosi w granicy od 1,20 do 1,50. Najkorzystniej z kolei sytuacja przedstawia się na obszarze Czermina. Niemniej jednak należy podkreślić bardzo niekorzystne wartości dla wskaźnika dot. liczby budynków użyteczności publicznej wymagających remontu i modernizacji na 100 mieszkańców na terenie Ziempiowa i Trzciany. Wystandaryzowany wskaźnik odsetka obiektów zabytkowych wymagająca remontu lub modernizacji najwyższy jest w Czerminie. Najkorzystniejsza sytuacja dotycząca budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej jest w Czerminie a najgorsza w Trzcianie i Woli Otałęskiej. Wystandaryzowany wskaźnik odsetka budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnych lub przydomowych oczyszczalni najwyższy jest w Ziempiowie i Dąbrówce Osuchowskiej. Najwyższy odsetek gróń wymagających cicy remontu jest w Czerminie i Ziempiowie.

PODSUMOWANIE WSKAŹNIKÓW SUMARYCZNYCH

Poniżej przedstawiamy podsumowanie dla wskaźników sumarycznych obliczanych na bazie wystandaryzowanych wskaźników cząstkowych. Wskaźniki sumaryczne które zostały już przybliżone i opisane mają za zadanie zobrazowanie zróżnicowania nasilenia negatywnych zjawisk w poszczególnych obszarach gminy Czermin. Im wyższa wartość danego wskaźnika tym sytuacja jest mniej korzystna (i odwrotnie).

Wykres 16. Sumaryczny wskaźniki obciążenia społecznego dla gminy Czermin (na bazie wskaźników wystandaryzowanych)

Źródło: Opracowanie własne

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

Tabela 23. Sumaryczny wskaźnik obciążenia społecznego, sumaryczny wskaźnik sfery technicznej i środowiskowej oraz wskaźnik sumaryczny (całkowity) Gminy Czermin

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba ludności	Sumaryczny wskaźnik obciążenia społecznego	Sumaryczny wskaźnik sfery technicznej	Sumaryczny wskaźnik sfery środowiskowej	Wskaźnik sumaryczny (Całkowity)
1	BREŃ OSUCHOWSKI	530	2,77	0,16	0,18	2,01
2	CZERMIN	1966	-2,65	-1,92	3,31	-1,87
3	DĄBRÓWKA OSUCHOWSKA	435	-1,66	-2,64	-1,33	-1,34
4	ŁYSAKÓW	844	2,45	2,52	-1,22	1,92
5	OTAŁEŻ	722	-0,88	-3,11	1,65	-0,76
6	SZAFRANÓW	267	-4,37	-2,20	0,37	-3,19
7	TRZCIANA	1348	2,64	1,33	-1,26	1,83
8	WOLA OTAŁĘSKA	436	-3,47	-0,93	-1,12	-2,48
9	ZIEMPIŃÓW	543	4,42	-0,19	-1,31	3,06
GMINA CZERMIN		7091				

Źródło: Opracowanie własne

Analiza wskaźnika sumarycznego (całkowitego) wykazała, że najbardziej zdegradowanym obszarem gminy Czermin jest obszar obejmujący Ziempińów, dla którego wskaźnik sumaryczny został wyznaczony na poziomie 3,06. Kolejne obszary o mniejszym zdegradowaniu to Breń Osuchowski (wskaźnik sumaryczny 2,01), Łysaków (wskaźnik sumaryczny 1,92), Trzciana (wskaźnik sumaryczny 1,83), Otałęż (wskaźnik sumaryczny -0,76), Dąbrówka Osuchowska (wskaźnik sumaryczny - 1,34), Czermin (wskaźnik sumaryczny -1,87), Wola Otałęska (wskaźnik sumaryczny -2,48) oraz Szafranów (wskaźnik sumaryczny - 3,19).

Szczegółowa analiza wybranych wskaźników delimitacyjnych wskazuje na szczególne nasilenie negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych na obszarze Ziempińowa- centralnej części całej gminy, gdzie całkowity wskaźnik sumaryczny jest najwyższy. Z analizy tej miejscowości wynika, iż obszar ten ma charakter kryzysowy. Takie tereny z negatywnymi zjawiskami silnie wpływają na pobliskie sołectwa, w których obecnie sytuacja nie jest najgorsza, ale pod wpływem silnej, sąsiedniej ingerencji różnych czynników zewnętrznych może ulec znacznemu pogorszeniu. Dlatego należy większą uwagę zwrócić na takie obszary np. Otałęż i Czermin czy nawet Wola Otałęska. Otałęż zasługuje na szczególną uwagę z racji bliskiego sąsiedztwa z Ziempińowem oraz z racji pogarszających się zjawisk ekonomicznych. Często jest również tak, że przeprowadzając działania

SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY CZERMIN

rewitalizacyjne na takich terenach np. w Otałęży i Czerminie, skutki jego pozytywnego oddziaływania wpływają na poprawę obszaru o kryzysowym charakterze.

VIII. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

W świetle art. 9 ust.1 ustawy o rewitalizacji za obszar zdegradowany można uznać znaczną część gminy Czermin z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, a także występowania na nim ponadto, co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, bądź technicznych.

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę społeczną gminy, wyniki badań ankietowych oraz konsultacji społecznych za obszar zdegradowany został uznany obszar czterech sołectw Gminy Czermin: Otałęż, Ziempińów, Breń Osuchowski i Czermin. Pozostałe miejscowości z racji w miarę dobrych wskaźników nie zostały ujęte w obszarze zdegradowanym.

Obszar ten cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, wśród których wymienić należy:

- mała ilość infrastruktury kulturalnej oraz jej niezadawalający stan techniczny nie rozwiązuje problemów spędzania czasu wolnego przez mieszkańców i turystów,
- niezadawalający standard przestrzeni publicznej,
- niewystarczająca lub o złym stanie technicznym liczba miejsc pełniących funkcje integracyjne/przyjazne mieszkańcom gminy,
- niedostateczna infrastruktura sportowa,
- brak nowoczesnej oczyszczalni ścieków na terenie Czermina
- niewystarczająca ilość przedsięwzięć kulturalnych
- brak żłobków w Czerminie
- destrukcja obiektów zabytkowych np. rewitalizacji kościoła PW. Św. Klemensa PM w Czerminie
- mała ilość miejsc do zabaw i rekreacji dzieci i młodzieży
- brak wielofunkcyjnego boiska sportowego w Otałęży

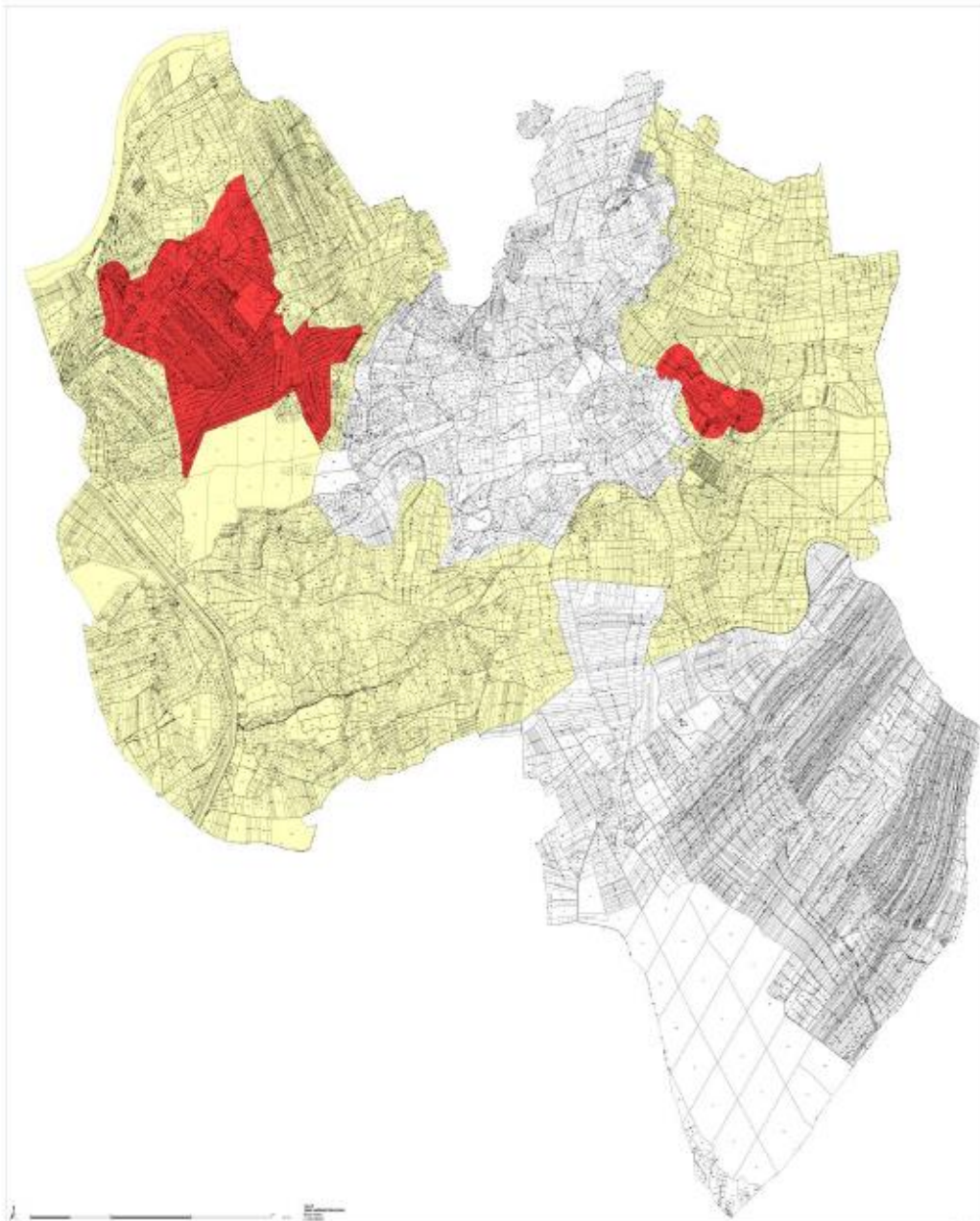
Problemy wymieniane powyżej wykazują potrzebę stworzenia kompleksowego podejścia do kwestii trwałej peryferyzacji obszarów i marginalizacji dużych grup mieszkańców zdegradowanych społecznie i ekonomicznie sołectw poprzez działania inspirujące rozwój nowych funkcji obszarów problemowych oraz przywrócenie terenom zdegradowanym utraconych funkcji społeczno-gospodarczych.

Na podstawie analizy obliczonych wskaźników dla poszczególnych miejscowości oraz w konsekwencji przeprowadzonych konsultacji wyznaczono obszar rewitalizacji Gminy Czermin.

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

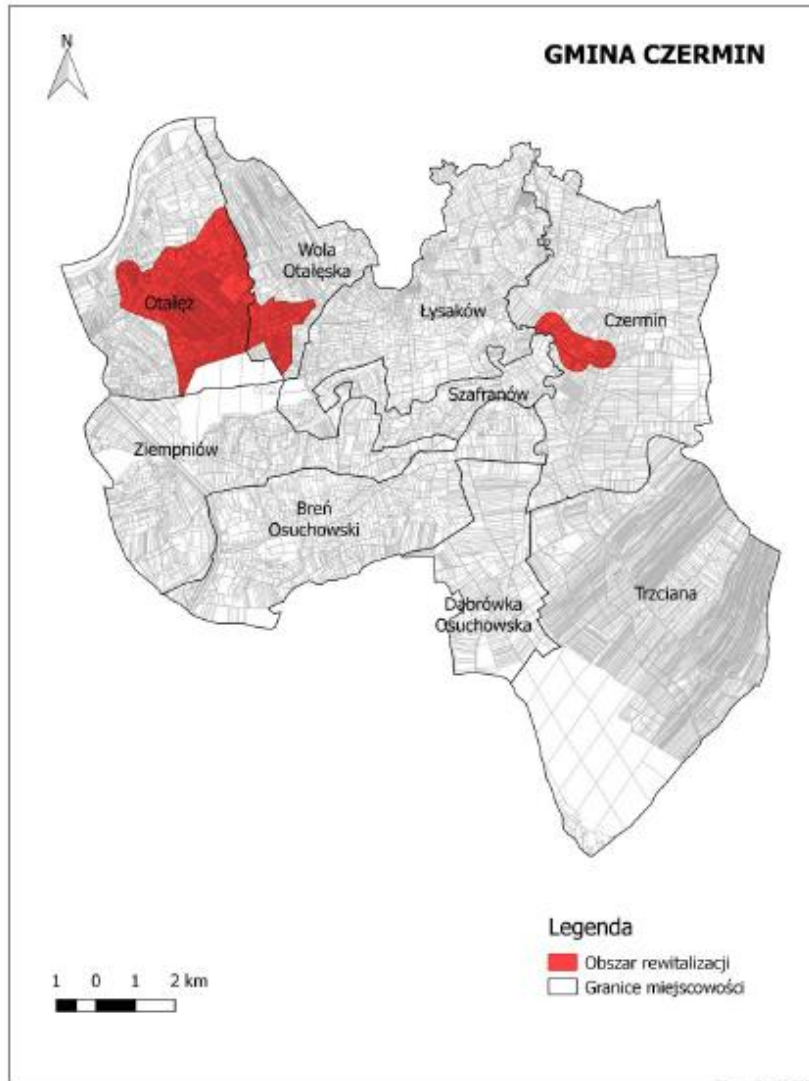
Mapa Gminy Czermin w skali 1:5000 z wyznaczonym obszarem zdegradowanym i obszarem rewitalizacji.

DIAGNOZA
SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY
CZERMIN

Obszar rewitalizacji został podzielony na dwa podobszary:

Pierwszy obszar rewitalizacji jest na terenie Otalesz i Woli Otaleskiej, drugi mniejszy - jest na terenie Czermina

Wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje dwa podobszary, których łączna powierzchnia wynosi 497,5 ha co stanowi 6,19 % powierzchni Gminy Czermin. Rewitalizowany obszar zamieszkiwany jest przez 437 osób, co stanowi 6,16% ogółu mieszkańców Gminy Czermin.

Powierzchnia gminy Czermin

- 8 032 ha - 20% - 1 606,4 ha powierzchni gminy

Ludność gminy Czermin

- 7 091 mieszkańców - 30% - 2 127 mieszkańców

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. Art. 10. 2.

Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Na obszarze rewitalizacji, w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, przewiduje się ustanowienie na okres 10 lat Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 09/10/2015. Wniosek o ustanowienie Strefy składa się po uchwaleniu gminnego programu rewitalizacji i zgodnie z jego ustaleniami. Ustanowienie Strefy oraz dokładny zakres jej regulacji – zgodnie z dyspozycją Ustawy o rewitalizacji – będzie przedmiotem odrębnej uchwały Rady Gminy.